

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO Z POSÚDENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

(číslo: 1525/2013/ZS)

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020
--

vydané Obvodným úradom životného prostredia Bratislava podľa § 14 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov.

Bratislavský samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo.

36 063 606

3. Adresa sídla.

Sabinovská 16, 820 05 Bratislava 25

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.

Ing. Pavol Frešo – predseda Bratislavského samosprávneho kraja

Sabinovská 16, 820 05 Bratislava 25

tel. č.: +421 2 4826 4151

e-mail: predseda@region-bsk.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020

2. Charakter.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020 má patriť medzi základné strategické dokumenty na území Bratislavského samosprávneho kraja, ktorým sa budú riadiť zástupcovia Bratislavského samosprávneho kraja pri výkone svojej činnosti a tak má byť zabezpečená realizácia všestranného rozvoja územia Bratislavského samosprávneho kraja a napĺňanie potrieb obyvateľov Bratislavského samosprávneho kraja. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020 (ďalej len „PHSR“ alebo „Program“) je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na regionálnej úrovni (na území Bratislavského samosprávneho kraja) na roky 2014 až 2020. Vypracovanie PHSR kraja vyplýva z § 4 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov, tzn. požiadavky uvedeného všeobecne záväzného právneho predpisu na zabezpečenie tvorby a plnenia programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja územia samosprávneho kraja. Potreba vypracovania nového PHSR vyvstáva jednak zo zmenených požiadaviek obyvateľov Bratislavského samosprávneho kraja v súvislosti so zmenenými podmienkami v spoločnosti a jednak zo zmenených požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území slovenskej republiky (ako napr. zo zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja). PHSR má byť taktiež vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie predmetného regiónu (územia Bratislavského samosprávneho kraja). Základným princípom vypracovania PHSR je uplatnenie partnerstva, tzn. spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja, ako aj udržateľného rozvoja, čo by sa malo prejavovať vo výbere zoznamu opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie PHSR, v inštitucionálnom zabezpečení a organizačnom zabezpečení realizácie PHSR, vo finančnom zabezpečení jednotlivých opatrení a aktivít PHSR, v systéme monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR s ustanovenými merateľnými ukazovateľmi a časovom harmonograme realizácie PHSR.

3. Hlavné ciele.

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja má byť:

- odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Bratislavský samosprávny kraj vo svojej pôsobnosti zabezpečuje udržateľný hospodársky, sociálny a územný rozvoj kraja a zároveň podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj regiónu.

Strategická časť PHSR si za **globálny cieľ PHSR** stanovila vytvorenie podmienok pre hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov Bratislavského samosprávneho kraja, tzn. vytvorenie podmienok pre kvalitnú vybavenosť územia v oblasti ponuky služieb v komerčnej a nekomerčnej vybavenosti, s kvalitnou dopravnou infraštruktúrou napojenou na medzinárodné dopravné koridory a so zabezpečenou podporou podnikateľských aktivít založenej na vysokej miere pridanej hodnoty využívajúcich hlavne miestnu (kvalifikovanú) pracovnú silu a v neposlednom rade uplatňovanie princípov udržateľného rozvoja životného prostredia v území.

Hlavnými faktormi sú:

- inteligentný rast (vzdelávanie, výskum a vývoj, digitálne spoločnosť),
- inkluzívny rast (efektívne využívanie vnútorných zdrojov regiónu - ľudských, prírodných, kapitálových),
- udržateľný rozvoj (napr. kvalita prírodného a sídelného prostredia, racionálne využívanie prírodných zdrojov, ochrana životného prostredia, uvedomelosť obyvateľov a podnikateľských subjektov a ostatných subjektoch o limitoch územia a jeho únosnosti).

Stratégia zvolená na dosiahnutie globálneho cieľa PHSR vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov. Na úrovni globálnej stratégie kraja boli identifikované oblasti podpory, ktoré budú napĺňané prostredníctvom jednotlivých prioritných osí (1. Základná infraštruktúra, 2. Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia a 3. Veda, výskum a inovácie). Súčasťou vyššie uvedených oblastí podpory je aj oblasť zameraná na budovanie administratívnych kapacít verejnej správy pri realizácii programov rozvoja. Globálny cieľ PHSR sa vzťahuje k časovému horizontu, v ktorom má zmysel hodnotiť dopady aktivít podporených týmto PHSR, čo predstavuje roky 2023-2025.

Strategické ciele a priority Bratislavského samosprávneho kraja vychádzajú z cieľov a priorít definovaných v rámci Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, pričom ich štruktúra je definovaná nasledovne:

- strategické ciele:
  - rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky,
  - rozvoj služieb a turizmu,
  - integrovaná a ekologická doprava a znižovanie energetickej náročnosti.
- prioritné oblasti:
  - Prioritná os 1 - Veda, výskum a inovácie,
  - Prioritná os 2 - Ľudské zdroje,
  - Prioritná os 3 - Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie,
  - Prioritná os 4 - Zamestnanosť,
  - Prioritná os 5 - Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov,
- posilnenie kompetencií regionálnej samosprávy v rámci koordinácie PHSR jednotlivých samospráv nachádzajúcich sa na území kraja,
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu.

Kľúčové disparity a faktory rozvoja boli zostavené na základe identifikácie najvýznamnejších silných, slabých stránok, príležitostí a rizík v rámci SWOT analýzy.

Medzi kľúčové problémy a ohrozenia (disparity) kraja patria:

- prehlbujúce sa rozdiely medzi rozvojom občianskej vybavenosti, služieb a voľnočasových aktivít a zvyšujúcimi sa požiadavkami v súvislosti s prognózovaným (predpokladaným) nárastom počtu obyvateľstva, tzn. možnosť znižovania atraktivity sídelného prostredia,
- značná opotrebovanosť a amortizácia stavebného fondu verejných budov, ktorý si vyžaduje značné investície, vyznačujúca sa pomerne vysokou mierou prevádzkových nákladov (ktoré sú spôsobené nedostatočnou energetickou efektívnosťou), ktoré vytvárajú zvýšený tlak na verejné financie,
- prehlbovanie izolovanosti vzdelávacej sústavy s potrebami trhu práce,
- ekonomická výkonnosť vytvára negatívne tlaky na životné prostredie,
- menej priaznivá veková štruktúra obyvateľstva kraja v porovnaní s celoslovenským priemerom a nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku,
- nedostatočné využívanie informačných a komunikačných technológií vo verejnej správe a podnikoch - nižšia efektívnosť tvorby, výmeny a využívania nových poznatkov.

Medzi kľúčové rozvojové faktory a príležitosti kraja je možné zahrnúť:

- diverzifikáciu hospodárskej základne využiť ako platformu pre dlhodobú stabilizáciu hospodárstva, ekonomickú efektívnosť a finančnú sebestačnosť územia,
- rozvoj odvetví terciárneho (všetky druhy služieb, obchod, doprava a spoje) a kvartérneho sektora (veda, technika, výskum, školstvo, zdravotníctvo) produkujúce tovary a poskytujúce služby s vyššou pridanou hodnotou,
- prostredníctvom valorizácie terciárneho sektora (občianskej vybavenosti), či kvalitného domového a bytového fondu zvýšiť atraktivitu sídelného prostredia na území kraja,
- využitie variabilnej dopravnej a modernej technickej infraštruktúry pre potreby ekonomického rozvoja, cestovného ruchu a kvality života obyvateľov na území kraja,
- dotváranie a neustále posilňovanie priaznivého stavu životného prostredia založeného na princípoch udržateľného rozvoja,
- budovanie atmosféry vzájomnej dôvery medzi orgánmi územnej samosprávy a obyvateľstvom, návštevníkmi, či podnikateľským prostredím prostredníctvom elektronizácie služieb a modernej verejnej správy,
- využívanie regionálnej a mestskej hromadnej dopravy v kombinácii s riešením kvality cestnej siete bude viesť k znižujúcemu sa podielu dopravy na zhoršovaní stavu životného prostredia a k zlepšovaniu dostupnosti obyvateľstva za prácou a službami.

Účelom PHSR je identifikovať problémy a faktory rozvoja a navrhnúť spôsoby ich riešenia v rámci tých oblastí, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (kraja), resp. v rámci tých oblastí, ktoré nie sú priamo v kompetencii kraja, ale kraj ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť (najmä pri využití princípů partnerstva).

Za cieľové špecifické územie podľa strategickej časti PHSR a v súlade s výstupmi základnej územnoplánovacej dokumentácie kraja (Územný plán regiónu Bratislavský samosprávny kraj, etapa Koncept, 2012), ktorá na území kraja definuje viacero typov území, sa jednotlivé investičné priority definované v rámci stratégie PHSR budú realizovať v súlade s princípom územnej koncentrácie prioritne vo vybraných územiach.

Vybrané intervencie budú, v súlade s významnými potrebami, výsledkovo-orientovaným princípom, princípom koncentrácie a zároveň väčšími predpokladanými benefitmi, smerovať do vybraných častí územia kraja.

V súlade s výstupmi územnoplánovacej dokumentácie kraja sú na území kraja definované nasledovné 4 cieľové špecifické územia:

- územie Hlavného mesta SR Bratislava - ako špecifické centrum plniace funkcie hlavného mesta štátu a centra európskeho významu,
- rozvojové póly mesta Bratislavy v priestoroch Záhorská Bystrica/Devínska Nová Ves – Stupava, Rača – Svätý Jur, Mestská časť Bratislava - Nové Mesto – Ivanka pri Bratislave (s väzbami na Bernolákovo, Vajnory, Slovenský Grob a Chorvátsky Grob), Rovinka (s väzbami na Dunajskú Lužnú) a mestské časti Bratislavy Jarovce a Rusovce,
- regionálne (terciárne) centrá – mestá Malacky, Pezinok, Modra a Senec,
- ostatné obce – obce nespádajúce do vyššie uvedených kategórií.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu.

PHSR pozostáva z dvoch hlavných častí, v súlade so zákonom č. 539/2009 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a to z analyticko-strategickej časti a programovej časti. Analyticko-strategická časť obsahuje najmä o hodnotenia situácie a súhrnnú geografickú, kultúrno-historickú a sociálno-ekonomickú charakteristiku vyššieho územného celku a charakteristiku stavu vybavenosti a obsluhy územia vyššieho územného celku, informáciu o súvisiacich strategických dokumentoch lokálnej, regionálnej a celoštátnej úrovne, ako aj cezhraničné a európske strategické dokumenty a určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia vyššieho územného celku, stratégiu rozvoja vyššieho územného celku pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja vyššieho územného celku. Samotná Analyticko – strategická časť je delená na časť A. Analytickú časť a časť B. Strategickú časť.

Analytická časť – Prílohy č. 2 – 43 obsahuje 42 príloh vo forme tabuliek a grafov týkajúcich sa popisu uvedeného v analytickej časti.

Cieľom analytickej časti je identifikovať rozvojové faktory a disparity Bratislavského kraja, ktoré navzájom na seba pôsobia a spoločne vytvárajú prostredie pre rozvoj kraja.

Strategická časť sa skladá z piatich prioritných oblastí a troch strategických cieľov, ktoré sú v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Dosiahnutie globálneho cieľa je ovplyvnené plnením strategických cieľov, na ktoré sú naviazané opatrenia a aktivity definované v **Programovej časti PHSR**. Realizácia opatrení a aktivít sa následne premieta v piatich prioritných oblastiach. Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR, inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR, finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít PHSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR a časový harmonogram realizácie PHSR. Programová časť je naviazaná na strategické dokumenty EÚ, národnej úrovne a regionálnej úrovne, čo vytvára jeden zo základných predpokladov realizácie, ktorým je financovanie.

Programová časť sa skladá z jedenástich opatrení vytvárajúcich rámec pre plnenie strategických cieľov. Tento rámec je užšie špecifikovaný súborom aktivít. Každé opatrenie má definované finančné zdroje a merateľné ukazovatele. Tieto ukazovatele sú súčasťou systému monitorovania a hodnotenia realizovaného na úrovni prioritných oblastí.

Samotná programová časť je delená na časť A. Úvod, časť B. Zoznam opatrení a aktivít, časť C. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie Programu, časť D. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, časť E. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu a časť F.

Časový harmonogram realizácie Programu, pričom obsah tejto časti PHSR je nasledovný:

- A. Úvod
  - A.1 Podpora integrovaných prístupov k využívaniu fondov SSR
  - A.2 Integrované operácie
  - A.3 Spoločné akčné plány
  - A.4 Udržateľný rozvoj
- B. Zoznam opatrení a aktivít
- C. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie Programu
  - C.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov BSK
- D. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít
- E. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu
  - E.1 Monitorovanie
  - E.2 Hodnotenie
- F. Časový harmonogram realizácie Programu

Opatrenia vychádzajúce z programovej časti sú uvedené v kapitole celkové hodnotenie vplyvov, vytvárajú rámec pre plnenie strategických cieľov, pričom je užšie špecifikovaný súbor aktivít, a uvedenie špecifického cieľového územia, pričom je uvedený aj hlavný cieľ EÚ 2020 a každé opatrenie má zadefinované merateľné ukazovatele. Definovanie jednotlivých opatrení je tvorené s ohľadom na regionálne špecifiká definované v regionálnych rozvojových koncepciách Bratislavského samosprávneho kraja, resp. národných rozvojových koncepciách s dopadom na územie Bratislavského kraja.

Hlavné ciele EÚ 2020:

- Zlepšovať podmienky pre výskum a vývoj najmä s cieľom zvýšiť celkovú úroveň verejných a súkromných investícií v tomto sektore na 1 % HDP
- Zabezpečiť inteligentný, udržateľný a inkluzívny hospodársky rast prostredníctvom realizácie elektronického jednotného trhu a využívania potenciálu na inovácie s rýchlym a ultrarýchlym internetom a interoperabilnými službami a aplikáciami
- Zlepšiť celkový prístup k podnikaniu a podporovať rast MSP poskytovaním pomoci pri zvládaní problémov, ktoré im bránia v rozvoji
- Zníženie emisií skleníkových plynov najmenej o 13 % v porovnaní s úrovňami z roku 2005, zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie na 14 % a posun smerom k 11 % zvýšeniu energetickej efektívnosti
- Pružnejšie reagovať na dôsledky zmeny klímy
- Vytvoriť rámec na podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje.
- Do roku 2050 znížiť emisie skleníkových plynov o najmenej 60 % v porovnaní s úrovňou zaznamenanou v roku 1990
- Zvýšiť mieru zamestnanosti žien a mužov vo veku 20 – 64 rokov na 75 % okrem iného prostredníctvom väčšej účasti mladých ľudí, starších pracovníkov a nízkokvalifikovaných pracovníkov a lepšej integrácie legálnych migrantov
- Podpora sociálneho začleňovania, najmä prostredníctvom znižovania chudoby, a to zameraním sa na zníženie percenta populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením (17,2 % ľudí) do roku 2020
- Zvýšiť úroveň vzdelania, a to najmä úsilím o zníženie miery predčasného ukončenia štúdia na menej ako 6 % a zvýšením podielu ľudí vo veku 30 – 34 rokov, ktorí ukončili terciárne alebo rovnocenné vzdelanie, aspoň na 40 %“
- Znižovanie administratívnej záťaže občanov a podnikov a zvyšovanie transparentnosti, bezúhonnosti a kvality verejnej správy, ako aj jej efektívnosti pri poskytovaní verejných služieb vo všetkých oblastiach

Pre zabezpečenie implementácie PHSR úrad Bratislavského samosprávneho kraja iniciuje vznik Hospodárskej rady (ako poradný orgán), ktorá bude zložená zo zástupcov verejnej správy, akademickej obce, neziskového a súkromného sektora. Koordinačným orgánom implementácie PHSR bude samotný úrad Bratislavského samosprávneho kraja. Samotné realizovanie PHSR sa bude realizovať prostredníctvom jednotlivých PHSR miest a obcí nachádzajúcich sa na území kraja. Úlohou Bratislavského samosprávneho kraja v tomto procese bude vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev.

Implementácia PHSR sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych akčných plánov Bratislavského samosprávneho kraja (krátkodobý dokument), pričom budú priamo napojené na rozpočet regionálnej samosprávy a zároveň reflektovať kompetencie VÚC.

Návrh systému riadenia a implementácie PHSR je nasledovný:

- Základom Monitorovacieho výboru PHSR by mala byť Hospodárska rada Bratislavského samosprávneho kraja.

- Riadiacim orgánom Programu by mal byť Úrad Bratislavského samosprávneho kraja.
- Sprostredkovateľskými orgánmi pre jednotlivé aktivity budú PHSR miest a obcí na území kraja.
- Orgánom auditu Programu by malo byť poverené Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja.

Finančný plán formuluje základňu pre financovanie PHSR. Východiskami pre stanovenie finančného rámca Programu sú indikatívne finančné požiadavky pre realizáciu konkrétnych projektov (tzv. Projektový zásobník, resp. akčné plány) identifikovaných v procese kreovania stratégie programu a prioritných oblastí Bratislavského samosprávneho kraja. Podrobnejšie informácie o finančnom zabezpečení realizácie konkrétnych projektových návrhov sú súčasťou projektového zásobníka, resp. akčných plánov VÚC Bratislavského samosprávneho kraja.

Jednotlivé rozhodovacie a riadiace orgány budú mať rozhodujúce funkcie v riadení a implementácii PHSR a budú zabezpečované Úradom Bratislavského samosprávneho kraja. Odporúča sa postupovať podľa overenej plánovacej metodiky EÚ, resp. zásad a pravidiel riadenia a implementácie programov financovaných zo štrukturálnych fondov. Predovšetkým to znamená, v súlade s pravidlami strednodobého plánovania, ustanovenie nositeľov programu, resp. pridelenie príslušných strednodobých plánovacích funkcií existujúcim orgánom kraja. Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie stratégie Programu patria monitorovanie a hodnotenie.

Súčasťou PHSR je aj príloha č. 1 Analýza realizovaných opatrení PHSR Bratislavského samosprávneho kraja 2007 – 2013, pričom uvedená analýza pozostávala z nasledovných krokov:

- finančná realizácia (vyhodnotenie finančných tokov),
- fyzická realizácia (vyhodnotenie naplnenia merateľných ukazovateľov)
- zhodnotenie celkovej naplnenosti Programu (realizácie jednotlivých prioritných osí programu),
- problémy a obmedzenia pri realizácii,

a obsahuje aj závery a odporúčania a prehľad stavu naplnenosti merateľných ukazovateľov.

Metodika vyhodnocovania naplnenosti cieľov opatrení (aktivít) definovaných v PHSR kraja z roku 2007 vychádza zo stanovenia nasledovných kritérií pre zhodnotenie stavu celkovej naplnenosti jednotlivých cieľov opatrení.

Ďalšou súčasťou PHSR sú aj Systém merateľných ukazovateľov (obsahuje jednotlivé navrhované merateľné ukazovatele podľa prioritných osí, ich definíciu, informačný zdroj mernú jednotku a nevyplnenú východiskovú hodnotu a cieľovú hodnotu (celkovo 34 merateľných ukazovateľov - Prioritná os 1 - Veda, výskum a inovácie – 5 merateľných ukazovateľov, Prioritná os 2 - Ľudské zdroje - 6 merateľných ukazovateľov, Prioritná os 3 - Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie – 7 merateľných ukazovateľov, Prioritná os 4 – Podnikateľské prostredie – 7 merateľných ukazovateľov a Prioritná os 5 - Životné prostredie, zmeny klímy a kvalita životného prostredia – 9 merateľných ukazovateľov a Sumár pracovných stretnutí k vypracovaniu PHSR.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Pri spracovaní PHSR sa analyzovali a zohľadňovali už jestvujúce programovacie a plánovacie dokumenty na regionálnej a lokálnej úrovni, celoštátnej úrovni, ako aj cezhraničné a európske strategické dokumenty.

Z dokumentov regionálnej a lokálnej úrovne sú v PHSR zohľadnené nasledujúce dokumenty:

- Územný plán regiónu Bratislavský samosprávny kraj, Koncept (2012),
- Konceptia rozvoja sociálnych služieb v regióne Bratislavského samosprávneho kraja, 2010,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013,
- Rozvoj výskumno-vývojovej a inovačnej základne Bratislavského samosprávneho kraja v období 2014-2020, 2012,
- Regionálna stratégia rozvoja odborného vzdelávania a prípravy v Bratislavskom samosprávnom kraji, 2011,
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu BSK na roky 2007 – 2013, 2006,
- Situačná a výhľadová správa o stave a vývoji vzdelávania na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK na roky 2009-2013 s výhľadom do roku 2015,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020, 2010,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na roky 2007 – 2013,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Pezinok, 2007,
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Senec na roky 2010 – 2018, 2010,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Modra, 2008,
- Konceptia a program rozvoja telesnej kultúry v podmienkach Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2009 – 2013, 2009,
- Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, 2003.

Z dokumentov národnej úrovne sú v PHSR zohľadnené nasledujúce dokumenty:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, 2010,
- Operačný program Bratislavský kraj na roky 2007 – 2013 a ďalšie relevantné operačné programy,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR, november 2011,
- Národný program ochrany starších ľudí, 2010,
- Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti, 2010,
- Konceptia rozvoja miestnej a regionálnej kultúry, 2007,

- Modernizačný program 21, 2008,
- Konkurencieschopné regióny 21, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011-2015.

Z nadnárodných a cezhraničných dokumentov sú do PHSR zapracované:

- Stratégia Európa 2020,
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007-2013,
- Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2007-2013,
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Small Business Act for Europe, 2008,
- Tematická stratégia pre ochranu pôdy, EC 2006,
- Stratégia Európskej únie pre dunajský región, 2010.

III. Opis priebehu prípravy a posudzovania

Posudzovanie vplyvu navrhovaného strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020“ na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zabezpečoval Krajský úrad životného prostredia Bratislava do 31. 12. 2012, kedy podľa zákona č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov jeho pôsobnosť ustanovená osobitnými predpismi prešla na obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja a konania v ktorých sa rozhodovalo o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb na úseku štátnej správy v pôsobnosti krajského úradu životného prostredia, ktoré boli začaté do 31. decembra 2012, mali byť dokončené obvodným úradom životného prostredia v sídle kraja, v ktorého územnom obvode mal krajský úrad životného prostredia sídlo, tzn. že Obvodný úrad životného prostredia Bratislava zabezpečil pokračovanie procesu posudzovania vplyvu navrhovaného strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020“ na životné prostredie podľa zákona.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a posudzovania.

Návrh PHSR spracoval na základe zmluvy o diele (ev. č. dodávateľa 2012/027) pracovný tím vedený firmou AUREX spol. s r.o., so sídlom v Bratislave v období od júla 2012 do januára 2013. Počas tohto obdobia sa konalo viacero formálnych, ale neformálnych stretnutí na zabezpečenie spracovania návrhu PHSR na rôznych úrovniach (so zástupcami verejnej správy,

ústredným orgánom štátnej správy regionálneho rozvoja, spracovateľov návrhu PHSR ako aj zástupcov schvaľujúceho orgánu). Cieľom stretnutí bolo zistiť prostredníctvom vytvorenia projektového zásobníka potreby kraja. Z celkového počtu pozvaných partnerov sa 66 aktívne zapojilo do prípravy PHSR.

Z uvedených stretnutí možno spomenúť napr. nasledujúce:

- 18. 10. 2012 boli pozvané obce a mestá nad 2 000 obyvateľov okresu Pezinok na Mestský úrad Pezinok
- 24. 10. 2012 boli pozvané obce a mestá nad 2 000 obyvateľov okresu Malacky na Mestský úrad Malacky
- 31. 10. 2012 a 07. 11. 2012 boli pozvané obce a mestá nad 2 000 obyvateľov spadajúce do Regionálnych rozvojových pólů na úrad Bratislavského samosprávneho kraja
- 15. 11. 2012 boli pozvané mestské časti mesta Bratislava na Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy
- 22. 11. 2012 boli pozvané obce a mestá nad 2 000 obyvateľov okresu Senec na Mestský úrad Senec
- v priebehu decembra 2012 prebehli individuálne rokovania so záujmovou samosprávou a zástupcami súkromnej sféry
- 07. 12. 2012 bol prezentovaný informatívny materiál v Zastupiteľstve Bratislavského samosprávneho kraja.

Následne bol návrh PHSR daný na pripomienkovanie od 05. 02. 2013 do 25. 02. 2013 prostredníctvom internetovej stránky Bratislavského samosprávneho kraja (<http://www.vucba.sk>) s pripomienkovacím formulárom (prvá fáza pripomienkovania). Dňa 11. 03. 2013 v Senci bol návrh PHSR prerokovaný so zástupcami obcí na území okresu Senec, dňa 12. 03. 2013 v Budmericiach bol návrh PHSR prerokovaný so zástupcami obcí na území okresu Pezinok a 14. 03. 2013 v Malackách bol návrh PHSR prerokovaný so zástupcami obcí na území okresu Malacky. Verejné prerokovanie návrhu PHSR sa uskutočnilo 15. 03. 2013 v priestoroch Úradu Bratislavského samosprávneho kraja vo veľkej rokovacej sále o 16:00. Návrh PHSR by mal byť v termínoch 06. 05. 2013 až 12. 05. 2013 prerokovaný so zástupcami Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a všetkými mestskými časťami Bratislavy. Následne by mala začať druhá fáza pripomienkovania zverejnením aktualizovaného návrhu PHSR obdobným spôsobom, ako to bolo v rámci prvej fázy pripomienkovania (prostredníctvom formulára a cez informáciu na <http://www.vucba.sk>, kde by mal byť zverejnený aj aktualizovaný návrh PHSR. Termíny 2. fázy pripomienkovania budú spresnené priebežne na internetovej stránke Bratislavského samosprávneho kraja. Za každou fázou pripomienkovania bolo, resp. bude realizovaných niekoľko stretnutí s miestnou samosprávou, počas ktorých sa vytvoril, resp. vytvorí priestor aj pre širokú verejnosť. Nemenej dôležité je opätovné zapojenie subjektov ústrednej štátnej správy, akademickej obce a neziskového sektora, ktorí sa postavili veľmi aktívne k pripomienkovaniu počas etapy spracovania PHSR. Rovnako budú oslovené združenia a asociácie zastupujúce podnikateľský sektor s cieľom podporiť podnikateľské aktivity potrebné na rozvoj kraja. Výsledný návrh PHSR má byť predložený poslancom Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja na schválenie v júni.

Z metodického hľadiska práce na návrhu PHSR vychádzali zo všeobecne záväzných právnych predpisov a zo skúseností spracovateľského tímu získaných pri programovaní predvstupových a štrukturálnych fondov založených na metodike uvedenej v Manuáli projektového cyklu Európskej komisie. Spracovanie návrhu PHSR sa z metodického hľadiska riadilo najmä zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a Metodickou príručkou pre

vypracovanie PHSR VÚC spracovanou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Na základe zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov sa samosprávny kraj pri výkone samosprávy stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Jedným z hlavných nástrojov, prostredníctvom ktorého kraj zabezpečuje regionálny rozvoj je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR kraja). Spracovanie PHSR kraja sa riadi zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. PHSR kraja predstavuje strednodobý strategický dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja. Pri jeho vypracovaní sa uplatňuje princíp partnerstva, čo znamená spoluprácu s príslušnými najdôležitejšími socio-ekonomickými partnermi v regióne. Princíp partnerstva sa uplatňoval, resp. bude uplatňovať formou vyššie uvedených stretnutí, resp. možnosti pripomienkovania návrhu PHSR alebo podieľaní sa na jeho tvorbe.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie.

Bratislavský samosprávny kraj - Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

3. Druh prijatia, rozhodnutia.

Uznesenie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

4. Vypracovanie správ o hodnotení strategického dokumentu.

Navrhovaný strategický dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020“ sa zaraďuje podľa § 4 ods. 1 zákona medzi strategické dokumenty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov strategických dokumentov (povinné hodnotenie), nakoľko ide o strategický dokument pripravovaný pre oblasť poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva, priemyslu, energetiky, dopravy, odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, telekomunikácií, cestovného ruchu, územného plánovania alebo využívania územia, regionálneho rozvoja a životného prostredia, ako aj o strategický dokument spolufinancovaný Európskou úniou, ktorý má pravdepodobne významný vplyv na životné prostredie a zároveň vytvára rámec na schválenie niektorej z navrhovaných činností uvedených v prílohe č. 8 zákona. Z uvedeného dôvodu bol navrhovaný strategický dokument posúdený z hľadiska vplyvov na životné prostredie procesom povinného hodnotenia podľa zákona.

Oznámenie o strategickom dokumente pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020 (ďalej len „oznámenie“) vypracoval Ing. Martin Bezek z Úradu Bratislavského samosprávneho kraja, odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov v novembri roku 2012 podľa § 5 ods. 5 a 7 a prílohy 2 zákona.

Obstarávateľ (Bratislavský samosprávny kraj) doručil príslušnému orgánu (Krajskému úradu životného prostredia Bratislava) oznámenie v písomnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát 27. 11. 2012 listom obstarávateľa č. 15135/2012, zo dňa 19. 11. 2012 podľa § 5 ods. 1 zákona.

Príslušný orgán po obdržaní úplného oznámenia oznámil obstarávateľovi adresu, na ktorú možno predkladať stanoviská verejnosti, a bezodkladne vyzval obstarávateľa na zverejnenie oznámenia, formou informácie o oznámení povinne na úradnej tabuli, nepovinne miestnou tlačou, miestnou televíziou alebo podobne (ďalej len "spôsob v mieste obvyklý") spolu s informáciou, kde možno do oznámenia nahliadnuť, robiť z neho výpisy, odpisy alebo na

vlastné náklady zhotoviť kópie (list Krajského úradu životného prostredia Bratislava č. ZPO/1026/2012, zo dňa 28. 11. 2012) podľa § 6 ods. 1 zákona.

Informáciu o oznámení vystavil obstarávateľ spôsob v mieste obvyklým na úradnej tabuli Úradu Bratislavského samosprávneho kraja a na <http://www.region-bsk.sk>.

Príslušný orgán dňa 28. 11. 2012 zverejnil oznámenie na webovom sídle ministerstva a doručil oznámenie dotknutým orgánom, schvaľujúcemu orgánu a dotknutým obciam (list Krajského úradu životného prostredia Bratislava č. ZPO/1026/2012, zo dňa 28. 11. 2012) podľa § 6 ods. 2 zákona,

Dotknuté obce podľa § 6 ods. 5 zákona mali po obdržaní oznámenia informovať do troch pracovných dní od doručenia oznámenia o ňom verejnosť spôsobom v mieste obvyklým a zároveň oznámiť, kde a kedy možno do oznámenia nahliadnuť, robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie, pričom oznámenie muselo byť verejnosti prístupné najmenej po dobu 14 dní od jeho doručenia.

Podľa § 6 ods. 6 zákona dotknuté orgány a obce mali doručiť písomné stanoviská k oznámeniu príslušnému orgánu do 15 dní od doručenia oznámenia, pričom verejnosť mohla doručiť svoje písomné stanovisko k oznámeniu príslušnému orgánu do 15 dní odo dňa, keď bolo oznámenie zverejnené podľa § 6 ods. 5 zákona.

K uvedenému oznámeniu príslušný orgán obdržal stanoviská Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (list č. 00488/2012/1430 OKSRR-72036, zo dňa 17. 12. 2012), Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (list č. 36590/2012, zo dňa 21. 12. 2012), Úradu Trnavského samosprávneho kraja (list č. 06462/2012/OUPZP-002/Ta, zo dňa 07. 12. 2012), Krajského pozemkového úradu v Bratislave (list č. 2113/360/2012, zo dňa 11. 12. 2012), Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Bratislave (list č. A/2012/04727/STE, zo dňa 05. 12. 2012), Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave (list č. HŽP/19079/2012, zo dňa 11. 12. 2012), Obvodného úradu životného prostredia Pezinok (listy č. OUŽP/2012/02199-Sy, zo dňa 13. 12. 2012, ŽP/ODP./2012/2196/Sch, zo dňa 12. 12. 2012 a ŽP.vod.2195/2012-Km, zo dňa 13. 12. 2012), Obvodného úradu životného prostredia Senec (list č. ŽP/EIA/2709/12-GU, zo dňa 18. 12. 2012), Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava (list č. MAGS OUP-37604/13-446968 OUP-6/13, EIA č. 66, zo dňa 15. 01. 2013), Mestského úradu Senec (list č. SEN37631/36898-2012/09, zo dňa 17. 12. 2012 a mesta Pezinok (list č. 1/3-40155/2012, zo dňa 17. 12. 2012).

Rokovanie o určení rozsahu hodnotenia bolo stanovené na 15. 01. 2013 na Úrade Bratislavského samosprávneho kraja, pričom boli pozvaní zástupcovia príslušného orgánu, obstarávateľa a zároveň schvaľujúceho orgánu, spracovateľa návrhu strategického dokumentu a dotknutých orgánov (Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave (nezúčastnili sa), Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava (nezúčastnili sa) a mesta Senec (nezúčastnili sa).

Rozsah hodnotenia strategického dokumentu určil príslušný orgán (obvodný úrad životného prostredia Bratislava) po prerokovaní s obstarávateľom, schvaľujúcim orgánom a dotknutým orgánom listom č. 82/2013-svl, zo dňa 15. 01. 2013, pričom podľa § 7 ods. 3 zákona sa vychádzalo z obsahu a štruktúry správy o hodnotení vplyvu strategického dokumentu podľa § 9 ods. 3 zákona s prihliadnutím na stanoviská doručené podľa § 6 ods. 6 zákona a náležitostí § 8 ods. 3 zákona.

Príslušný orgán zverejnil rozsah hodnotenia strategického dokumentu na webovom sídle ministerstva bezodkladne po jeho určení (dňa 17. 01. 2013) a zároveň oznámil adresu, na ktorú možno predkladať stanoviská verejnosti k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu podľa § 8 ods. 6 zákona.

Obstarávateľ zverejnil rozsah hodnotenia strategického dokumentu bezodkladne po jeho doručení spôsobom v mieste obvyklým (na úradnej tabuli Bratislavského samosprávneho kraja) podľa § 8 ods. 7 zákona.

Podľa ustanovení § 8 ods. 8 zákona príslušný orgán neobdržal žiadne pripomienky od verejnosti, dotknutých obcí, samosprávnych krajov a orgánov, resp. ďalších osôb.

Podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona obstarávateľ zabezpečil hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu na životné prostredie v rozsahu určenom podľa § 8 ods. 3 zákona, pričom výsledok hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa uviedol v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie (ďalej len "správa o hodnotení strategického dokumentu"), ktorá bola spracovaná podľa § 9 ods. 3 a prílohy č. 4 zákona.

Správu o hodnotení strategického dokumentu vypracovala spoločnosť AUREX spol. s r.o., so sídlom v Bratislave (hlavný riešiteľ - Ing. arch. Dušan Kostovský a zodpovední riešitelia - Ing. Michal Štiffel, Ing. Mária Mozdíková, Ing. Ľubomír Macák a Ing. Pavol Petrik) v januári a februári roku 2013.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Obstarávateľ predložil príslušnému orgánu správu o hodnotení strategického dokumentu spolu s návrhom strategického dokumentu podľa § 9 ods. 5 a 9 zákona v písomnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát (listom zo dňa 13. 02. 2013).

Príslušný orgán podľa § 10 ods. 1 zákona po obdržaní úplnej správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu oznámil obstarávateľovi adresu, na ktorú možno predkladať stanoviská verejnosti, a bezodkladne vyzval obstarávateľa na zverejnenie informácie, spôsobom v mieste obvyklým (list č. OPaK/1525/2013, zo dňa 12. 02. 2013), čo obstarávateľ vykonal vyvesením oznámenia na svojej úradnej tabuli a zverejnením na <http://www.vucba.sk> dňa 14. 02. 2013.

Podľa § 10 ods. 2 zákona príslušný orgán zverejnil bezodkladne správu o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu na webovom sídle ministerstva s uvedením adresy, na ktorú možno predkladať stanoviská verejnosti, a termínu, do ktorého možno predkladať stanoviská a to dňa 14. 02. 2013.

Príslušný orgán dňa 14. 02. 2013 podľa § 10 ods. 3 zákona oznámil miesto a čas konania konzultácií podľa § 63 zákona a zároveň doručil správu o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu v písomnej forme alebo na elektronickom nosiči dát na zaujatie stanoviska schvaľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutým obciam (list č. OPaK/1525/2013, zo dňa 12. 02. 2013), pričom podľa § 11 ods. 1 dotknuté obce mali do troch pracovných dní od doručenia správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu informovať o tom verejnosť spôsobom v mieste obvyklým a oznámiť, kde a kedy možno do správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu nahliadnuť, robiť z nich výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie, pričom správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu museli byť verejnosti prístupné najmenej 21 dní podľa § 11 ods. 2 zákona.

Obstarávateľ zabezpečil v spolupráci s príslušným orgánom verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, pričom termín a miesto verejného prerokovania oznámil obstarávateľ príslušnému orgánu najneskôr 10 dní pred jeho konaním a zároveň ho zverejnil na internetovej stránke obstarávateľa (dňa 27. 02. 2013).

Uvedené verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu sa konalo dňa 22. 03. 2013 o 16:00 v rokovacej sále Úradu Bratislavského samosprávneho kraja, pričom sa ho zúčastnili zástupcovia obstarávateľa, spracovateľa predmetnej správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, príslušného orgánu, dotknutej obce Senec a občania.

Podľa § 11 ods. 7 zákona obstarávateľ v spolupráci s príslušným orgánom vyhotovil záznam o verejnom prerokovaní.

Podľa § 12 ods. 1 zákona dotknuté orgány a obce mali doručiť príslušnému orgánu písomné stanoviská k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu najneskôr do 21 dní od doručenia správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, pričom tak urobili Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (list č. 08469/2013/D171-OKSRR/16911, zo dňa 06. 03. 2013), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (spis č.: 8033/2013-OPTP, záznam: 10171/2013, zo dňa 01. 03. 2013), Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave (list č. HŽP/04741/2013, zo dňa 26. 02. 2013), Obvodný úrad životného prostredia Malacky (č.j.: OÚŽP-2013/00649/30/MAR, zo dňa 08. 03. 2013), Obvodný úrad životného prostredia Pezinok (listy č. OUŽP/2013/00564-Sy, zo dňa 06. 03. 2013 a č. ŽP.vod.569/2013-Km, zo dňa 26. 02. 2013), Obvodný úrad životného prostredia Senec (list č. ŽP/EIA/783/13-Gu, zo dňa 11. 03. 2013), Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Bratislave (list č. A/2013/01455/STE, zo dňa 06. 08. 2013), Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava (list č. MAGS OUP-48851/13-35931 OUP-121/13, EIA č. 4, zo dňa 11. 03. 2013) a Mestský úrad Senec (list č. SEN4369/3143-2013/83, zo dňa 01. 03. 2013).

Podľa § 12 ods. 2 zákona mohla verejnosť doručiť písomné stanovisko príslušnému orgánu (najneskôr do 21 dní odo dňa zverejnenia informácie o správe o hodnotení strategického dokumentu podľa § 11 ods. 1 zákona), čo sa však nestalo, pričom mailom zo dňa 18. 03. 2013 boli zaslané pripomienky p. Turanskej k PHSR s požiadavkou o ich zapracovanie do návrhu strategického dokumentu.

Podľa § 13 ods. 4 zákona príslušný orgán určil spracovateľa odborného posudku na základe správy o hodnotení strategického dokumentu s prihliadnutím na záznam z verejného prerokovania a stanoviská podľa § 12 ods. 1 a 2, a to najneskôr do desiatich dní od uplynutia poslednej lehoty podľa § 12 ods. 1 a 2 (listom č. ZPO/1525/2013-3/SVL, zo dňa 27. 03. 2013), pričom o tejto skutočnosti zároveň informoval obstarávateľa.

Pri určení spracovateľa odborného posudku príslušný orgán prihliadal na osobitnú odbornú spôsobilosť získanú v odbore alebo oblasti činností podľa osobitného predpisu a preto určil za spracovateľa Mgr. Tomáša Černohousa, zapísaného medzi zozname odborne spôsobilé osoby na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 444/2008-OPV.

Obstarávateľ zabezpečil vypracovanie odborného posudku u odborne spôsobilej osoby určenej príslušným orgánom a doručil ho príslušnému orgánu v termíne podľa § 12 ods. 6 zákona (list č.5717/2013, zo dňa 30. 04. 2013), pričom odborne spôsobilá osoba vypracovala odborný

posudok najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia o jej určení za spracovateľa odborného posudku podľa § 12 ods. 6 zákona.

V odbornom posudku bola podľa § 12 ods. 8 zákona vyhodnotená najmä úplnosť správy o hodnotení strategického dokumentu, stanoviská podľa § 12 zákona, úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia, použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií, varianty riešenia strategického dokumentu a návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu, pričom odborný posudok obsahoval podľa § 12 ods. 9 zákona návrh záverečného stanoviska podľa § 14 zákona.

Spracovateľ odborného posudku odporučil schváliť navrhovaný strategický dokument v predkladanom variante za podmienky zapracovania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v časti VI. Závery, kapitole č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. Tohto záverečného stanoviska a za podmienky vykonávania dôsledného monitoringu podľa časti VI. Závery, kapitoly č. 5. Návrh monitoringu. tohto záverečného stanoviska.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie.

Do doby vypracovania tohto záverečného stanoviska príslušný orgán obdržal nasledovné stanoviská (ostatné oslovené subjekty, resp. verejnosť sa ku správe o hodnotení nevyjadrili):

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, oddelenie koordinácie subjektov regionálneho rozvoja (list č. 08469/2013/D171-OKSRR/16911, zo dňa 06. 03. 2013)

- V súvislosti s prebiehajúcimi aktivitami k správe o hodnotení strategického dokumentu si dovoľuje upriamiť pozornosť na Správu k Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá je neopomenuteľným materiálom vzťahujúcim sa k správe o hodnotení navrhovaného strategického dokumentu, pričom uvádza, že správa o hodnotení uvedeného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom je dostupná na elektronickej adrese www.mindop.sk v záložke Regionálny rozvoj – strategické dokumenty s názvom Doložka vplyvov Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR na životné prostredie (SEA SR), pričom obzvlášť dáva do pozornosti bod 6. na stranách 4. – 6., ktorého predmetom sú základné princípy a kritériá trvalo udržateľného rozvoja.
- Odporúča dopracovať predmetnú správu o hodnotenie vykonaných aktualizácií PHSR obcí a miest Bratislavského samosprávneho kraja hlavne vo vzťahu k § 18 ods. 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a vplyv podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj regiónu.
- Podľa § 7 ods. 5 písm. c) a e) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja odporúča dopracovať navrhovaný PHSR a aj správu o hodnotení strategického dokumentu o časový harmonogram realizácie PHSR s vyčíslením finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít PHSR v náväznosti na analýzu finančných potrieb a možností financovania PHSR (§ 7 ods. 4 písm. g) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja).
- Záverom si dovoľuje upozorniť na neopomenuteľný význam partnerskej spolupráce s podnikateľskými subjektmi, pričom tejto oblasti podľa ich názoru taktiež nie je venovaná dostatočná pozornosť ako v návrhu PHSR tak i v predmetnej správe o hodnotení strategického dokumentu.

- Na záver uvádza, že zohľadnenie uvedených pripomienok v PHSR ako i v predmetnej správe o hodnotení prispeje ku kompatibilite s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je relevantné, nie je záporné, opiera sa hlavne o požiadavky všeobecne záväzného právneho predpisu - zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý je základným všeobecne záväzným právnym predpisom pre regionálny rozvoj a navrhovaný strategický dokument musí spĺňať požiadavky v ňom uvedené. Zároveň je uvádzaná Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ako východiskový strategický dokument, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja (§ 6 ods. 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja), pričom navrhovaný strategický dokument má byť vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v tejto národnej stratégii s celoštátnym dosahom (§ 6 ods. 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja). Taktiež spomínané písomnosti, resp. dokumentácie s procesu posudzovania vplyvov uvedenej národnej stratégie s celoštátnym dosahom na životné prostredie sú relevantné pre proces posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu, tzn. aj včítane základných princípov a kritérií trvalo udržateľného rozvoja. Požiadavka na dopracovanie prehľadu vykonaných aktualizácií PHSR obcí a miest Bratislavského samosprávneho kraja hlavne vo vzťahu k § 18 ods. 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je relevantná, pričom požiadavka na doplnenie vplyvu podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj regiónu je nejasne formulovaná a ťažko interpretovateľná, pričom participácia podnikateľského prostredia na príprave návrhu PHSR sa nedá vynútiť, pričom tento sektor mal viacero možností sa zapojiť do prípravy navrhovaného strategického dokumentu, resp. ho pripomienkovať, čo bolo z jeho strany využité v minimálnej miere, avšak aj napriek tomu sa navrhovaný strategický dokument v primeranej miere venuje rozvoju podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj regiónu. Uplatňovanie partnerstva, ako základného princípu tvorby navrhovaného strategického dokumentu vzhľadom na požiadavky všeobecne záväzného právneho predpisu možno považovať za dostačujúce. Všetky relevantné pripomienky sú premietnuté do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, odbor politiky trhu práce (spis č.: 8033/2013-OPTP, záznam: 10171/2013, zo dňa 01. 03. 2013)

Nemá žiadne pripomienky ku správe o hodnotení strategického dokumentu, pričom má za to, že realizácia jednotlivých aktivít programu bude mať v budúcnosti pozitívny vplyv na zamestnanosť v Slovenskej republike.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je bez pripomienok a kladné.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave (list č. HŽP/04741/2013, zo dňa 26. 02. 2013)

- Vo svojom záväznom stanovisku z hľadiska ochrany verejného zdravia súhlasí so správou o hodnotení strategického dokumentu, pričom jednotlivé ciele predstavujú zväčša zlepšenie kvality života a zníženie dopadov na zdravie, v niektorých prípadoch sa predpokladá iba minimálna zdravotná záťaž.

- Podrobné vyhodnotenie jednotlivých predpokladaných opatrení však nie je reálne, pričom konkrétne opatrenia, ktoré budú zo strategického dokumentu vyplývať pre jednotlivé lokality, budú podliehať posúdeniu podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je relevantné, súhlasné, pričom vo všeobecnosti hodnotí navrhované ciele z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľstva a zároveň upozorňuje na nereálnosť vykonania podrobného vyhodnotenia jednotlivých predpokladaných opatrení a na požiadavky zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo vzťahu ku konkrétnym aktivitám.

Obvodný úrad životného prostredia Malacky (č.j.: OÚŽP-2013/00649/30/MAR, zo dňa 08. 03. 2013)

Nemá žiadne pripomienky ku správe o hodnotení strategického dokumentu.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je bez pripomienok a kladné.

Obvodný úrad životného prostredia Pezinok, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OÚŽP/2013/00564- Sy, zo dňa 06. 03. 2013)

Nemá žiadne pripomienky ku správe o hodnotení strategického dokumentu.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je bez pripomienok a kladné.

Obvodný úrad životného prostredia Pezinok, úsek štátnej vodnej správy (list č. ŽP.vod.569/2013-Km, zo dňa 26. 02. 2013)

Nemá žiadne pripomienky ku správe o hodnotení strategického dokumentu.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je bez pripomienok a kladné.

Obvodný úrad životného prostredia Senec (list č. ŽP/EIA/783/13-Gu, zo dňa 11. 03. 2013)

Nemá zásadné pripomienky k obsahu správy o hodnotení strategického dokumentu a žiada rešpektovať ustanovenia zákonov č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a s ním súvisiacich predpisov, č. 478/2002 z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) a č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je relevantné, nie je záporné, pričom žiada dodržiavať požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd, ovzdušia, odpadov a ochrany prírody a krajiny.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Bratislave (list č. A/2013/01455/STE, zo dňa 06. 08. 2013)

Z hľadiska nimi sledovaných záujmov nemá žiadne pripomienky ku správe o hodnotení strategického dokumentu.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je bez pripomienok a kladné.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava (list č. MAGS OUP-48851/13-35931 OUP-121/13, EIA č. 4, zo dňa 11. 03. 2013)

- Uvádza, že oznam so základnými údajmi o správe o hodnotení strategického dokumentu bol podľa § 11 zákona zverejnený na vývesnej tabuli ich úradu v dňoch od 20. 02. 2013 do 13. 03. 2013 a na www.bratislava.sk, a bol k nahliadnutiu v informačnom centre magistrátu SLUŽBY OBČANOM – Front Office, pričom v elektronickej podobe bol celý návrh strategického dokumentu včítane správy o hodnotení strategického dokumentu k nahliadnutiu na <http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-hospodarskeho-socialneho-rozvoja-bratislavskeho-samospravneho->.
- Uvádza, že varianty optimálneho riešenia navrhovaných cieľov, priorít, opatrení a aktivít boli predmetom diskusií v rámci pracovných skupín zostavených pri príprave navrhovaného strategického dokumentu a pri verejnom pripomienkovaní, pričom navrhovaný strategický dokument je riešený ako jednovariantný.
- Z hľadiska územného plánovania a posúdenia vo vzťahu k ÚPN hl. m. SR Bratislavy, rok 2007, v znení zmien a doplnkov (ďalej len ÚPN) konštatuje, že Globálny cieľ Programu t.j. „vytvorenie podmienok pre hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov kraja“ nie je v rozpore so strategickými dokumentmi rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy: Stratégia rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy (1999), ÚPN (2007) a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020 (ďalej len PHSR) a v súvislosti s deklarovanou stratégiou na dosiahnutie globálneho cieľa Programu (kap. B.5.) a s definovaním 4 cieľových špecifických území Programu (kap. B.6.) je potrebné na území hlavného mesta SR Bratislavy zohľadňovať strategický cieľ D.4. obsiahnutý v PHSR v rámci strategickej témy D. Kvalita životného prostredia a mestského priestoru t.j. preferovať intenzifikáciu pred extenzívnym rozvojom mesta.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka vychádza z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hlavného mesta SR na roky 2010 – 2020, pričom je z pohľadu tohto strategického dokumentu relevantná a samotný návrh strategického dokumentu nie je v rozpore z uvedeným strategickým cieľom, pričom hlavné uplatňovanie tohto strategického cieľa je na úrovni územnoplánovacích dokumentácií, kde navrhovaný PHSR musí vychádzať zo záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu a uvedený strategický dokument na úrovni mesta Bratislavy zasa zo záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie na úrovni mesta Bratislavy, ktorá vychádza zo záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu.

- Z hľadiska socioekonómie v navrhovanom strategickom dokumente, v časti Textová príloha – Analytické časť, v kapitole B.2.8 Suburbanizačné procesy (na strane 32) socioekonomická oblasť uvádza, že zahŕňa posúdenie všetkých základných požiadaviek v plnom rozsahu, pričom otázne je konštatovanie v hodnotení rozvoja urbanizačných smerov najmä v smere Bratislava – Šamorín.

Vyhodnotenie pripomienky – Navrhovaný PHSR musí vychádzať zo záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu, pričom rozvoj urbanizačných smerov je zadefinovaný práve v tomto územnoplánovacom dokumente a konkrétne aj v spomenutom smere, z čoho vyplýva, že uvedené konštatovanie z pohľadu územnoplánovacích podkladov nie je otázne.

- Z hľadiska socioekonómie v strategickom dokumente, v jeho textovej prílohe – Analytická časť v kapitole B.2.9. Priestorový rozvoj sídel (na strane 34) pozitívne hodnotí

myšlienku vytvoriť adekvátne organizačné zabezpečenie vytváraním formálnych aj neformálnych riadiacich a plánovacích štruktúr na regionálnej úrovni (str. 36), najmä z dôvodu efektívnejšieho využívania finančných nástrojov regionálnej politiky. Veľmi dôležitou otázkou sa stáva zabezpečenie požiadavky vyváženého polycentrického rozvoja z dôvodu eliminácie neúmerného rastu vnútorných tokov, vnútornej migrácie obyvateľov za prácou a službami tak, aby sa mobilita skracovala a minimalizovala.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka konštatačného a kladného charakteru, pričom konkretizuje určité základné princípy rozvoja regiónu a jeho obyvateľov (adekvátne organizačné zabezpečenie vytváraním formálnych aj neformálnych riadiacich a plánovacích štruktúr na regionálnej úrovni, efektívnejšie využívanie finančných nástrojov regionálnej politiky), pričom dáva do popredia vyvážený polycentrický rozvoj z dôvodu eliminácie neúmerného rastu vnútorných tokov, vnútornej migrácie obyvateľov za prácou a službami tak, aby sa mobilita skracovala a minimalizovala.

- Z hľadiska socioekonómie uvádza, že vhodným doplnením PHSR BSK by bolo vyhodnotenie napĺňania doteraz platných cieľov vyplývajúcich z predchádzajúceho dokumentu PHSR, aj keď sa v Prílohe č. 1 Analýza realizovaných opatrení konštatuje, že väčšina popísaných opatrení mala byť realizovaná mimo pôsobnosti úradu BSK.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je irelevantná, nakoľko vyhodnotenie napĺňania doteraz platných cieľov vyplývajúcich z predchádzajúceho dokumentu PHSR je uvedené v Prílohe č. 1 Analýza realizovaných opatrení PHSR BSK 2007-2013 (graf - Prehľad naplnenosti jednotlivých cieľov opatrení definovaných v PHSR BSK 2007-2013).

- Z hľadiska socioekonómie uvádza, že v Strategickej časti Programu sú rozpracované jednotlivé priority dostatočne podrobne, ale bez konkrétneho nasmerovania do akčných plánov rozvoja kraja, pričom v rámci strategického plánovania PHSR je dôležitým faktorom tvorba hrubého domáceho produktu (HDP), meraná paritou kúpnej sily, najmä v otázke posudzovania hospodárskej a ekonomickej výkonnosti jednotlivých európskych regiónov, pričom ho vyjadruje aj cenový index, ktorý vyhodnocuje cenové rozdiely tovarov a služieb v rámci regiónu, avšak dôležitou otázkou sú aj príjmy obyvateľov kraja, vyhodnocované v rámci spotrebného koša a možnosti využitia voľných finančných zdrojov, ktoré vo vzťahu k hodnoteniu príjmov obyvateľov v európskych regiónoch nie sú až také priaznivé.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka konštatačného a kladného charakteru, pričom konkretizuje problematiku nasmerovania jednotlivých priorít do akčných plánov rozvoja kraja, ktoré však predstavujú krátkodobé strategické dokumenty na úrovni Bratislavského kraja, avšak bolo by vhodné spracovať akčné programy pre jednotlivé špecifické cieľové územia a to v súlade s jednotlivými navrhovanými prioritami a navrhovaným nasmerovaním.

- Z hľadiska socioekonómie uvádza, že vytvorený hrubý domáci produkt slúži aj ako podporné kritérium pre alokovanie finančných tokov do rozvojových programov prostredníctvom štrukturálnych fondov Európskej komisie, avšak nie je vyjadrená aj možnosť využitia časti týchto domácich zdrojov na rozvoj kraja, preto v strategickej časti by bolo vhodné viac rozpracovať otázku budúceho využívania priamych finančných nástrojov a nepriamych fiškálnych stimulov, najmä na preferované oblasti v súvislosti s konkrétnymi potrebami kraja, najmä v akčnom pláne rozvoja kraja, ktorý by ale tiež zahŕňal aj potreby rozvoja jednotlivých obcí a zároveň by slúžil aj ako zásobník konkrétnych nevyhnutných projektov dôležitých pre rozvoj kraja.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka týkajúca sa rozpracovania finančného zabezpečenia, finančných nástrojov a nepriamych fiškálnych stimulov jednotlivých cieľov a opatrení, resp. aktivít aj z domácich zdrojov je relevantná a je premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska. Zároveň je potrebné poznamenať, že Bratislavský samosprávny kraj disponuje projektovým zásobníkom.

- Z hľadiska dopravného plánovania má k Správe o hodnotení strategického dokumentu pripomienku ku kapitole IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia, k hodnoteniu aktivity č. 7.8 Zavádzanie inteligentných dopravných systémov (na strane 33), ktoré podľa ich poznatkov o zahraničných skúsenostiach nemá len minimálny vplyv na životné prostredie, ako sa to v tejto kapitole uvádza, keďže účelom zavádzania inteligentných dopravných systémov je optimalizácia dopravných procesov s cieľom dosiahnutia maximálnej plynulosti cestnej premávky, čo má pozitívny účinok z hľadiska tvorby emisií z dopravy pri nezmenených dopravných výkonoch a z tohto dôvodu odporúča upraviť hodnotenie vyššie uvedenej aktivity.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a je zobraená do úvahy v časti IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska systémov technickej infraštruktúry nemá pripomienky.
- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) má pripomienky ku Analytickej časti a to konkrétne ku kapitole A.4 Infraštruktúra a vybavenosť územia, časti 4.3.2.4 Kultúrne zariadenia, pričom uvádza, že aj keď uvedená kapitola nesie zastrešujúci názov Kultúrne zariadenia, obsahuje aj časti venované divadelným festivalom, tradičnej ľudovej kultúre, regionálnej a miestnej kultúre a kultúrnym pamiatkam. Absentujú ale ďalšie oblasti kultúry ako napr. hudba, iné kultúrne zariadenia na území kraja, veľké a významné kultúrne podujatia a festivaly. Pritom značná časť je venovaná tradičnej ľudovej kultúre všeobecne bez toho, aby boli analyzované jej špecifiká najmä v Bratislave.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je vo svojej podstate relevantná a premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) má pripomienky ku Analytickej časti a to konkrétne, že časť venovaná regionálnej a miestnej kultúre tvoria predovšetkým formulácie z národnej koncepcie rozvoja miestnej a regionálnej kultúry bez aplikácie na pomery bratislavského kraja.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je vo svojej podstate relevantná a premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) má pripomienky ku Analytickej časti a to konkrétne, že časť kultúrne pamiatky je informatívneho charakteru o počte kultúrnych pamiatok na úrovni kraja podľa jednotlivých okresov, pričom v tejto časti by mohla byť zaujímavá aj zmienka o pamätihodnostiach vyhlásených na území Bratislavy.
- *Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je vo svojej podstate relevantná, avšak z hľadiska rozsiahlosti navrhovaného strategického dokumentu nie je vhodné dopĺňať všetky pamätihodnosti vyhlásené na území Bratislavy (obdobne by sa muselo postupovať aj pri popise ostatného územia Bratislavského samosprávneho kraja), preto z tohto dôvodu je*

vhodné vymenovať iba tie najvýznamnejšie z regionálneho, národného, resp. medzinárodného aspektu (premietnuté do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska).

- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) má pripomienky ku Analytickej časti a to konkrétne, že štatistické údaje v tejto kapitole sú pre divadlá, knižnice, múzeá a galérie uvádzané za rok 2010 a v prípade kultúrnych pamiatok za rok 2011.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je vo svojej podstate relevantná (uvádzať dostupné údaje za rok 2011 – platí všeobecne pre všetky typy údajov, resp. informácií) a premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) má pripomienky ku Textovej prílohe analytickej časti a to konkrétne ku kapitole B.4 Infraštruktúra a vybavenosť územia, časti B 4.3.2.4 Kultúrne zariadenia, pričom uvádza, že v tejto časti sú vymenované štátne a samosprávne divadlá na území kraja, pričom pre úplnosť by bolo vhodné doplniť Mestské divadlo P.O. Hviezdoslava v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta SR Bratislavy.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je vo svojej podstate relevantná a je vo všeobecnej rovine dopracovania uvedenej časti premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) má pripomienky ku Textovej prílohe analytickej časti, pričom pre ostatné časti platí to isté, ako je uvedené v stanovisku k A. 4 Infraštruktúra a vybavenosť územia, 4.3.2.4 Kultúrne zariadenia s výnimkou toho, že v tejto časti sú uvedené podujatia a festivaly.

Vyhodnotenie pripomienky – vyhodnotené pri pripomienkach na ktoré sa odvoláva táto pripomienka.

- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť kultúry) nemá pripomienky ku programovej časti navrhovaného strategického dokumentu.
- Z hľadiska kultúry a športu (oblasť športu) uvádza, že v návrhu strategického dokumentu chýba uvedenie akýchkoľvek ukazovateľov v oblasti športu, rekreácie a turistiky.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - všeobecných pripomienok uvádza, že sa vyjadrilo v uplynulom období k Oznámeniu o strategickom dokumente „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja na roky 2014 až 2020“ stanoviskom pod č.j.: MAGS OUP-37604/13-446968, OUP-6/13, EIA č. 66, zo dňa 15. 01. 2013 a konštatuje, že správa o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014-2020“ je vypracovaná ako ďalšia etapa strategického environmentálneho posudzovania (SEA), v intenciách zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a obsah uvedenej správy o hodnotení strategického

dokumentu je v súlade s prílohou č. 4 Obsah a štruktúra správy o hodnotení strategického dokumentu uvedeného zákona.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - všeobecných pripomienok upozorňuje, že v časti Textová príloha – Analytická časť v kapitole A.1 Legislatívne vymedzenie (na strane 6) navrhovaného strategického dokumentu sa uvádza, že „Koncept Programu spracoval na základe zmluvy o dielo pracovný tím vedený firmou AUREX spol. s r.o. v období od júla 2012 do januára 2013. Koncept Programu bol následne prerokovaný mestským zastupiteľstvom. Po zapracovaní súvisiacich pripomienok bola vo februári 2013 vyexpedovaná finálna verzia Programu“ a že v Správe o hodnotení strategického dokumentu v kapitole VI. Dôvody výberu zvažovaných alternatív zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu (na strane 42) sa uvádza, že „Strategický dokument PHSR BSK na roky 2014-2020 je predkladaný ako jednovariantný. Varianty optimálneho riešenia navrhovaných cieľov, priorít, opatrení a aktivít boli predmetom diskusií v rámci pracovných skupín zostavených pri príprave tohto SD a pri verejnom pripomienkovaní. Pripomienky z verejného prerokovania boli vyhodnotené a následne zapracované do finálnej verzie strategického dokumentu“, pričom predpokladá, že vo vyššie uvedených konštatovaniach prišlo k nedorozumeniu a že finálna verzia PHSR BSK 2014-2020 bude vypracovaná až na základe ukončeného procesu SEA (Záverečné stanovisko) a riadneho vyhodnotenia pripomienkového konania k návrhu strategického dokumentu, so zapracovaním všetkých relevantných pripomienok/požiadaviek do finálneho znenia PHSR.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a chybný text je chápaný správne, tzn. že uvedené upozornenie je premietnuté do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - všeobecných pripomienok si dovoľuje poznamenať, že pomerne rozsiahla Textová príloha – Analytická časť a analytická časť Analyticko-strategickej časti sú vo veľkej miere identické a z hľadiska konštatovaní a argumentácií podobné a z ich pohľadu zbytočne duplicitné, pričom uvedenú duplicitu navrhuje vo finálnom znení PHSR odstrániť.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a je premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že v Textovej prílohe – Analytická časť v kapitole B.6 Prírodné zdroje, subkapitole B.6.3.3.2 Územia európskeho významu (na strane 249) sa uvádza, že „Doplnok navrhovaných území európskeho významu je uvedený v Prílohe č. 22“, pričom uvedená Príloha č. 22 nie je súčasťou prílohovej časti návrhu strategického dokumentu, ale predmetná príloha sa nachádza len v Správe o hodnotení strategického dokumentu (na stranách 22-23), avšak bez tučného vyznačenia 12 z 27 lokalít navrhovaných ÚEV.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a je premietnutá do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že v prílohe č. 20 Maloplošné chránené územia (na strane 30) a v Správe o hodnotení strategického dokumentu v kapitole III.2 Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam (na strane 18) je treba z tabuľky prehľadu maloplošných chránených území vyňať Chránený areál Kochova záhrada (číslo v ŠZ 77), ktorý bol zrušený vyhláškou KÚŽP č. 12/2011 zo 16. 11. 2011.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a je premietnutá do časti VI. Závěry, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.1 Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať, v časti Ovzdušie (na strane 12) „Znečisťujúce látky v ovzduší možno považovať z vodohospodárskeho hľadiska za zdroj znečistenia povrchových a podzemných vôd“ a na strane 13 sú uvedené príklady emisného poškodzovania vegetácie a živočíšnych organizmov, pričom do tejto časti odporúča doplniť tiež negatívne vplyvy emisií a imisií na pôdy, pôdne organizmy (napr. edafón), ale aj negatívne vplyvy na fyzikálne vlastnosti pôdy (napr. štruktúrne vlastnosti, obsah pôdneho vzduchu, uliehavosť, sorpčné vlastnosti), či chemické vlastnosti pôd (pH, celkový chemizmus, a pod.).

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a je zobrazená do úvahy v časti IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu tohto záverečného stanoviska.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu odporúča v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.1 Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať, v časti Odpadové hospodárstvo (na strane 15) podrobnejšie spracovať problematiku starých environmentálnych záťaží, pričom je možné vychádzať napr. z materiálu „Regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie pre vybrané kraje, Bratislavský kraj“, (SAŽP, 2010).

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a uvedený materiál je vhodný na spracovanie uvedenej časti.

Príslušný orgán dopĺňa, že je možné uviesť v strategickom dokumente PHSR odkaz na uvedený materiál, nakoľko samotný dokument PHSR nerieši problematiku environmentálnych záťaží, pretože je to problematika Programu odpadového hospodárstva.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu odporúča v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.1 Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať, v časti Odpadové hospodárstvo (na strane 15) podrobnejšie spracovať:

- problematiku starých environmentálnych záťaží, pričom je možné vychádzať napr. z materiálu „Regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie pre vybrané kraje, Bratislavský kraj“, (SAŽP, 2010),
- problematiku nakladania s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom najmä v súvislosti s novelou zákona o odpadoch a povinnosťou obcí od 01. 01. 2013 zaviesť triedený zber biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (najmä z kuchýň domácností),
- povinnosti obcí, ktoré vyplývajú z novej „hierarchie odpadového hospodárstva“.

Vyhodnotenie pripomienky – uvedené mohlo byť spracované v uvedenej časti.

Príslušný orgán dopĺňa, že je možné uviesť v strategickom dokumente PHSR odkaz na materiál POH BA kraja, nakoľko samotný dokument PHSR nerieši problematiku systému odpadového hospodárstva, pretože je to problematika Programu odpadového hospodárstva.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že je potrebné v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.1 Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať, v časti Odpadové hospodárstvo (na strane 15) jednoznačne uviesť, že strategickým cieľom POH SR 2011-2015 je odklonenie odpadov od skládkovania, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky odpadov a zdôrazniť, že v súvislosti s tým bude potrebné:
  - zaviesť opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov, znižovanie nebezpečných vlastností odpadov a na podporenie opätovného použitia výrobkov;
  - zaviesť integrované systémy nakladania s odpadmi, ktoré by boli spojené s racionálnym využitím energie vyrobenej z odpadov;
  - zaviesť podporu používania materiálov získaných z recyklovaných odpadov na výrobu výrobkov a zlepšenie trhových podmienok pre takéto materiály;
  - zvýšiť mieru materiálového zhodnocovania odpadov a energetického zhodnocovania odpadov;
  - pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP) a zároveň uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná, príslušný orgán dopĺňa čiastočne. Pre oblasť využívania nových technológií v oblasti OH je možné dopracovať pripomienky, systém nakladania s odpadmi je ale riešením programu odpadového hospodárstva, ktorého výstupy nie sú v súčasnosti ešte spracované.

Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.1 Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať, v časti Hlukové záťaž (na strane 17) odporúča doplniť výstupy „Strategickej hlukovej mapy bratislavskej aglomerácie“, týkajúce sa počtu osôb zasiahnutých hlukom z cestnej dopravy, železničnej dopravy, leteckej dopravy a priemyselných zdrojov.

Vyhodnotenie pripomienky – uvedené mohlo byť spracované v uvedenej časti.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.2 Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam v časti Chránené vodohospodárske oblasti (na strane 24) požaduje okrem konštatovania, že na území BSK sa nachádza CHVO Žitný ostrov uviesť aspoň to, že oblasť Žitného ostrova vďaka svojim geologickým, hydrogeologickým a geomorfologickým pomerom patrí medzi najvýznamnejšie akumulácie podzemných vôd na Slovensku a preto Nariadením vlády SSR č. 46/1978 Zb. v znení NV SSR č. 52/1981 Zb. bola v tomto území vyhlásená chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Žitný ostrov s rozlohou 1 400 km². Územie CHVO ŽO je výrazným limitom funkčného využitia vlastného aj priľahlých území. V súčasnosti sa investičná činnosť v tejto oblasti riadi najmä ustanoveniami zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v platnom znení.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je relevantná a uvedené mohlo byť spracované v uvedenej časti podľa uvedeného textu.

- Z hľadiska vybraných zložiek životného prostredia a špecifických faktorov - konkrétnych pripomienok k strategickému dokumentu a správe o hodnotení strategického dokumentu uvádza, že v Správe o hodnotení strategického dokumentu, v kapitole III.3 Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú pravdepodobne významne ovplyvnené (na stranách 24 až 26) sa uvádza, že „Implementáciou dokumentu PHSR BSK prostredníctvom naplnenia jeho priorít, špecifických cieľov, opatrení a rámcových aktivít, ktoré majú presne špecifikované väzby na zlepšenie environmentálneho stavu jednotlivých zložiek územia BSK, pri naplnení požiadaviek legislatívy predpokladáme vo všeobecnosti významne pozitívny vplyv dokumentu na zlepšenie stavu ŽP i zdravia na území Bratislavského kraja“, pričom s takýmto výrazne pozitívnym konštatovaním by sa dalo súhlasiť za predpokladu prísneho dodržiavania platnej legislatívy chrániacej jednotlivé zložky životného prostredia, neudeľovania výnimiek napr. pri ochrane chránených území, režimov ich využívania, pri akceptovaní záväzných častí ÚPN na úrovni BSK, ale aj jednotlivých obcí, pri ich vyváženom a proporcionálnom rozvoji, a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja a udržateľného života. Dôležitým atribútom pre naplnenie priorít a cieľov PHSR BSK je aj dostatočné finančné zabezpečenie na realizáciu „ekologických požiadaviek a opatrení“ – v tomto kontexte považuje rámcové (orientačné) doplnenie Správy o hodnotení strategického dokumentu v kapitole X. Informácia o ekonomickej náročnosti (na strane 47) za relevantné.

Vyhodnotenie pripomienky – pripomienka je principiálne relevantná, avšak navrhovaný strategický dokument vytvára len rámec podpory a vyhodnotenie finančnej náročnosti je možné zrealizovať len na úrovni konkrétnych projektov a vzhľadom k tomu, že rámec podpory strategického dokumentu vo forme zoznamu opatrení a aktivít sa nevenuje definovaniu konkrétnych projektových návrhov nie je možné určiť ekonomickú náročnosť strategického dokumentu a ani orientačne.

- Na záver uvádza, že uvedené podnety a pripomienky žiada zapracovať do Správy o hodnotení strategického dokumentu, aj do vlastného návrhu strategického dokumentu.

Vyhodnotenie pripomienky – vyššie uvedené relevantné pripomienky a podnety ku návrhu strategického dokumentu sú premietnuté do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska, pričom pripomienky a podnety týkajúce sa Správy o hodnotení strategického dokumentu boli brané v úvahu pri písaní tohto záverečného stanoviska.

Mestský úrad Senec (list č. SEN4369/3143-2013/83, zo dňa 01. 03. 2013)

K predloženej Správe o hodnotení strategického dokumentu nemá žiadne pripomienky, pričom informuje, že verejnosť bola informovaná o možnosti predkladania svojich stanovísk ku Správe o hodnotení strategického dokumentu a o adrese, na ktorú bolo možné predkladať svoje stanoviská podľa § 10 ods. 1 zákona, spôsobom v mieste obvyklým (úradná tabuľa mesta – vyvesené dňa 20. 02. 2013) a zverejnená na webovej stránke mesta.

Vyhodnotenie stanoviska – stanovisko je bez pripomienok, informatívne a kladné.

Jana Turanská, poslankyňa MZ Senec, predsedníčka komisie ŽP pri MsZ v Senci (pripomienky k návrhu PHSR zaslané mailom dňa 18. 03. 2013)

Nasledovné pripomienky žiada zapracovať do návrhu strategického dokumentu:

- opraviť neaktuálne a nepresné údaje o prevádzkovateľovi skládky odpadov v Senci (prevádzkovateľom je spoločnosť AVE Bratislava s. r. o.) a o ČOV Senec z hľadiska je kapacitnej nedostatočnosti a havarijného stavu,
- 3. etapu rozšírenia skládky odpadov v Senci neuvádzať, resp. uvádzať s výhradami, nakoľko mesto Senec je rekreačné mesto (Slnečné jazerá), má štrkové, vysoko priepustné podlažie, čo vytvára nebezpečie znečistenia povrchovej a podzemnej vody, pričom skládka odpadov Senec nevyhovuje požiadavkám vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov a počas schvaľovania uvedenej etapy skládky boli porušené a dotknuté práva obyvateľov priamo susediacich so skládkou odpadov a vzhľadom na rozmery skládky odpadov a vplyv na životné prostredie aj práva obyvateľov susediacich obcí vzhľadom na upustenie od akéhokoľvek zverejnenia vrátane ústneho konania, pričom skládka odpadov je umiestnená priamo v chránenom území Martinský les, ktorá je súčasťou NATURA 2000 a nebolo robené povinné hodnotenie kumulatívnych a synergických vplyvov na Martinský les (EIA), pričom ochranu tohto územia si vyžaduje legislatíva EÚ a neboli oslovené podľa zákona všetky dotknuté štátne orgány ochrany prírody a dotknuté organizácie počas povoľovacieho konania a v rozhodnutí bola skládka odpadov nesprávne označená ako stavba s malým vplyvom na životné prostredie a povolenie skládky odpadov je v rozpore s uzneseniami MsZ.

Vyhodnotenie pripomienky – opravy neaktuálnych a nepresných údajov o prevádzkovateľovi skládky odpadov v Senci a o ČOV Senec sú premietnuté do časti VI. Závery, kapitoly č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska, pričom v prípade 3. etapy rozšírenia skládky odpadov v Senci je v návrhu strategického dokumentu uvedená len jej existencia, pričom navrhovaný strategický dokument nemôže a ani by to nebolo relevantné, aby hodnotil všetky procesy posudzovania vplyvov na životné prostredie na území Bratislavského samosprávneho kraja, resp. konania o povoľovaní navrhovaných činností podľa osobitných predpisov.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery.

Obstarávateľ zabezpečil v spolupráci s príslušným orgánom verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, pričom termín a miesto verejného prerokovania oznámil obstarávateľ príslušnému orgánu najneskôr 10 dní pred jeho konaním a zároveň ho zverejnil na internetovej stránke obstarávateľa (dňa 27. 02. 2013).

Uvedené verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu sa konalo dňa 22. 03. 2013 o 16:00 v rokovacej sále Úradu Bratislavského samosprávneho kraja, pričom sa ho zúčastnili zástupcovia obstarávateľa, spracovateľa predmetnej správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, príslušného orgánu, dotknutej obce Senec a občania.

Otvorenie verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu uskutočnil zástupca obstarávateľa, Martin Hakel, vedúci odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov, privítal všetkých zúčastnených včítane verejnosti a oboznámil prítomných s programom verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu. Následne predstavil zástupcu spracovateľa správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, p. Macáka, zo spoločnosti AUREX spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, ktorý odprezentoval návrh strategického dokumentu a informoval prítomných o podkladoch a strategických dokumentoch, ktoré boli podkladom pre spracovanie navrhovaného strategického dokumentu, ako aj o všeobecne záväzných predpisoch týkajúcich sa prípravy, obsahu a schvaľovania navrhovaného strategického dokumentu. Zároveň poskytol informácie o postupe spracovávaní navrhovaného strategického dokumentu prostredníctvom stakeholder analýzy, ktorej súčasťou je súbor projektov a viaceré pracovné stretnutia s partnermi regionálneho rozvoja, pričom súčasťou spracovania navrhovaného strategického dokumentu je aj proces posudzovania vplyvov na životné prostredie predmetného strategického dokumentu a potrebných dokumentácií pre tento proces. Ďalej zúčastnených oboznámil so SWOT analýzou. Následne popísal analyticko-strategickú a programovú časť navrhovaného strategického dokumentu a nástroje realizácie a opatrenia, včítane súboru aktivít a monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľov navrhovaného strategického dokumentu na obdobie rokov 2014 - 2020. Odprezentoval indikátory, ktoré majú vzťah k životnému prostrediu a majú sa sledovať v rámci plnenia navrhovaného strategického dokumentu. Následne odprezentoval samotnú správu o hodnotení strategického dokumentu, jej štruktúru a posúdenie

a posúdenie navrhovaných opatrení a aktivít realizácie navrhovaného strategického dokumentu. Následne pokračoval základnými údajmi o zložkách životného prostredia dotknutého územia (voda, pôda, ovzdušie) a odprezentoval záverečné zhodnotenie a to, že väčšinu plánovacích aktivít nie je možné priamo premietnuť do územia a konkrétne špecifikovať ich vplyvy na životné prostredie. Následne bola jeho prezentácia ukončená a zástupca obstarávateľa otvoril diskusiu. V rámci diskusie vystúpil zástupca Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, p. Tokoš, ktorý upozornil, že Magistrát hl. mesta SR Bratislava posudzuje prostredníctvom stanovísk, tak navrhovaný strategický dokument ako aj územnoplánovaciú dokumentáciu regiónu a deklarovaný rozvoj územia v regióne sa zdá neproporčný, pričom upozornil aj na enormný možný nárast počtu obyvateľov v sídlach pri meste Bratislava, z čoho vyplýva požiadavka mesta Bratislavy na zachytenie možného dopadu rozvoja sídel. Následne v diskusii vystúpil zástupca občanov, p. Mikuláš z mesta Senec, ktorý

naviazal na predchádzajúceho rečníka a upozornil na negatívne vplyvy, ktoré vznikajú nárastom rozvojových území, ktoré môžu tvoriť tlak na občiansku vybavenosť, dopravu, infraštruktúru. Následne zástupkyňa príslušného orgánu (p. Šavelová) uviedla informáciu o časovom harmonograme určenia odborne spôsobilej osoby na vypracovanie odborného posudku a časovom rámci na vypracovanie odborného posudku. P. Mikulášová z mesta Senec sa dotazovala, ako bude zapracovaný údaj úbytok poľnohospodárskej pôdy na prepočet obyvateľov pri prognóze nárastu obyvateľov a p. Mikuláš, či je analýza v navrhovanom strategickom dokumente, ktorá hovorí o potrebe doplnenia občianskej vybavenosti a ostatných funkcií územia v prípade nárastu obyvateľov. Na uvedené otázky zodpovedal zástupca spracovateľa správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, p. Macáka, zo spoločnosti AUREX spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, ktorý uviedol, že prognózy sú preberané z existujúcich definovaných prognóz, tak ako ich spracovali jednotlivé špecializované úrady a predmetom navrhovaného strategického dokumentu nie je tvoriť množstvo ďalších analýz, pričom spracovávanie navrhovaného strategického dokumentu vychádza zo záväznej časti územného plánu regiónu, kde sú definované špecifické cieľové územia, ktorá sú charakteristické pre rozvoj sídelnej štruktúry, pričom programová časť dostatočne definuje udržateľný rozvoj a to Globálnym cieľom, strategickými cieľmi a opatreniami a aktivitami. Zároveň uviedol, že je veľmi dôležité, aby sa v PHSR miest a obcí premietla programová časť definovaná v programovej časti navrhovaného strategického dokumentu. Následne zástupca obstarávateľa, p. Hakel uviedol, že rozvojové plány definované na miestnej úrovni (ÚP obcí a miest) nehovoria o časovom pláne naplňovania týchto plôch novou výstavbou a preto sa nevie presne definovať, kedy bude ten nárast a nie je možné ho spojiť s navrhovaným strednodobým strategickým dokumentom, ktorého pôsobnosť je do roku 2020. Zároveň vyjadril snahu o harmonizáciu spracovávania PHSR obcí a miest a navrhovaného strategického dokumentu. Následne zástupca Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, p. Tokoš, potvrdil, že sú potrebné aj ďalšie opatrenia, nie len v dokumentoch ale aj vo všeobecne záväzných právnych predpisoch a že hlavným faktorom rozvoja na úrovni miest a obcí sú územnoplánovacie dokumentácie miestnej úrovne a nie regionálnej. Na záver zástupca obstarávateľa, p. Hakel poďakoval za účasť a ukončil verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu. Podľa § 11 ods. 7 zákona obstarávateľ v spolupráci s príslušným orgánom vyhotovil záznam o verejnom prerokovaní.

Na základe výsledkov verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu možno konštatovať, že jeho účastníci nevzniesli konkrétne požiadavky na zmenu navrhovaného strategického dokumentu, boli dostatočne informovaný a nebol vyjadrený žiadny nesúhlas so schvaľovaním uvedeného strategického dokumentu.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu

Celkové hodnotenie návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení strategického dokumentu vychádza z obsahu a hlavných cieľov strategického dokumentu, jeho vzťahu k iným relevantným strategickým dokumentom, z dôležitých aspektov súčasného stavu životného prostredia a jeho pravdepodobného vývoja v prípade, že by sa navrhovaný strategický dokument neschválil, z environmentálnej charakteristiky oblastí, ktoré budú pravdepodobne významne ovplyvnené navrhovaným strategickým dokumentom, všetkých

jestvujúcich environmentálnych problémov, ktoré sú relevantné pre hodnotený strategický dokument, vrátane a najmä tých, ktoré sa vzťahujú na environmentálne obzvlášť dôležité oblasti, akými sú oblasti určené na základe smerníc 2009/147/ES a 92/43/EHS, z cieľov ochrany životného prostredia, stanovených na medzinárodnej úrovni, úrovni Európskeho spoločenstva alebo Slovenskej republiky, ktoré sú relevantné pre navrhovaný strategický dokument a spôsob, akým boli tieto ciele a ďalšie úvahy o environmentálnych aspektoch zohľadnené pri príprave navrhovaného strategického dokumentu, ako aj z pravdepodobných významných vplyvov na životné prostredie vrátane vplyvov na biodiverzitu, populáciu, zdravie obyvateľstva, živočíchy, rastliny, pôdu, vodu, ovzdušie, klimatické faktory, kultúrne dedičstvo, dedičstvo nehmotnej povahy vrátane architektonického a archeologického dedičstva, krajiny a vzájomných vzťahov uvedených faktorov, z opatrení na predchádzanie, zmenšovanie a čo najväčšiu kompenzáciu každého významného nepriaznivého vplyvu navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a v neposlednom rade aj z náčrtu dôvodov pre výber variantu a opisu spôsobu, akým sa vykonalo hodnotenie, vrátane akýchkoľvek ťažkostí (akými sú technické nedostatky alebo nedostatok know-how), ktoré sa vyskytli pri zostavovaní požadovaných informácií, z popisu opatrení určených na monitorovanie a netechnického zhrnutia informácií.

Jednotlivé aktivity v rámci navrhovaného strategického dokumentu boli navrhnuté so zámerom posilniť región s environmentálnej a ekonomickej stránky. Navrhované opatrenia a aktivity je komplexne zhodnotiť zložené, nakoľko tieto zasahujú do viacerých oblastí a v niektorých prípadoch nie je možné vplyvy na životné prostredie adekvátne vyhodnotiť. Je potrebné poznamenať, že navrhovaný strategický dokument ako taký, nemá za úlohu svojimi aktivitami životné prostredie narušovať, ale prispieť k jeho kvalite.

Z hľadiska vyhodnotenia relevantných aspektov na medzinárodnej, národnej a inej úrovni možno konštatovať, že v oblasti:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií sa nepredpokladajú priame vplyvy na životné prostredie a ani na zdravie ľudí na medzinárodnej úrovni. Pôjde o rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry na území kraja, čo nemá priamy vplyv na iné územie. Využívanie všestranných technológií šetrných k životnému prostrediu by nemalo ohrozovať zdravie ľudí, ale malo by byť prínosom. Množstvo aktivít tejto oblasti je potrebné najskôr preveriť samostatnými štúdiami a na základe publikovaných výsledkov realizovať varianty ohľaduplné k zdraviu a životnému prostrediu nielen kraja ale aj susedných oblastí.

2. Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality sa taktiež nepredpokladajú závažné negatívne priame vplyvy na životné prostredie a ani na zdravie ľudí na medzinárodnej úrovni, pričom celá oblasť sa zaoberá rozširovaním informačno-komunikačných technológií, vysokorýchlostného internetu, ako aj komunikáciou občana s verejnými inštitúciami pomocou elektronických služieb. Snahou je zaviesť tieto technológie aj na úroveň zdravotníckych zariadení, čo napomôže k zrýchleniu komunikácie a celkovému zlepšeniu zdravotníckych služieb občanom. Priame vplyvy na životné prostredie sa môžu prejaviť najmä pri budovaní sietí informačno-komunikačných technológií, ale aj tieto budú koncentrované na území kraja.

3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva by nemalo mať negatívny vplyv na okolité územia, pričom vplyvy na životné prostredie, ale môžu byť rôzne, nakoľko teraz ešte nie je možné definovať presnú činnosť podnikania, resp. jej umiestnenie. Ako vhodné sa javia aktivity zamerané na ekologické inovácie, ekologické hospodárenie na pôde, nízkouhlíkové hospodárstvo a efektívne využívanie pôdy. Pri podnikaní v poľnohospodárskom sektore sa môžu objaviť negatívne dopady ako znečistenie ovzdušia, pôdy, vody alebo hluk, ale v konečnom dôsledku by to nemalo ovplyvniť územie za hranicami kraja. V súvislosti s rybným hospodárstvom je zasa potrebné spomenúť možnosti znečisťovania vodných tokov, resp. možnosti degradácie biotopov a druhov európskeho a národného významu a to umiestňovaním takýchto aktivít napr. do zachovalých zvyškov mŕtvych ramien s výskytom druhov a biotopov európskeho a národného významu (biotopy stojatých, resp. pomaly tečúcich vodných plôch a tokov, resp. výrub lužných lesov, resp. nelesnej drevinnej vegetácie). Vplyvy na zdravie obyvateľov sa nepredpokladajú.

4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch nebude vo všeobecnosti predstavovať závažné negatívne vplyvy na okolité životné prostredie, pričom sa dajú predpokladať skôr pozitívne vplyvy a to aj na zdravie obyvateľov. Navrhované aktivity budú pozitívne vplývať na vývoj emisií v kraji a tým aj čiastočne na okolité územie. Oblasť je zameraná na podporu energetickej efektívnosti, využitie energie z obnoviteľných zdrojov a pod. Určitým limitom sú jednotlivé obnoviteľné zdroje, ktorých umiestnenie musí na jednej strane rešpektovať potenciál územia a na druhej strane limity územia (zastavanosť, jeho funkčné využitie) a v súvislosti s nimi je možné predpokladať určité vplyvy na životné prostredie záber ako napr. záber pôd, znečistenie ovzdušia (zápach), hluk, vplyv na migráciu vtákov a preto najdôležitejším faktorom je ich vlastné umiestnenie, ktoré v súčasnosti nie je možné predikovať.

5. Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia. Zmena klímy je celosvetovým problémom a zasahuje územie väčšie ako je jeden kraj. Problémy vyplývajúce zo zmeny klímy sa prejavujú v území blízkom Bratislavskému kraju takmer rovnako. Bolo by vhodné aktivity zmierňujúce zmenou klímy riešiť spoluprácou so susednými štátmi alebo krajinami. Navrhnuté aktivity by nemali predstavovať závažné negatívne vplyvy na životné prostredie a ani zdravie ľudí. Vzhľadom nato, že Dunaj a Morava pretekajú Bratislavským krajom ako hraničné vodné toky aj problematiku povodní je vhodné riešiť spoluprácou. Určitým možným vplyvom je regulácia vodných tokov, čo môže mať za následok ovplyvnenie fauny a flóry a ich biotopov, resp. ich deštrukciu, zmenšenie výmery, resp. početnosti výskytu.

6. Ochrana životného prostredia a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov bude pozitívne vplývať na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, pričom v tejto oblasti sa neočakávajú negatívne vplyvy na okolité krajiny. Oblasť by mala zabezpečiť investície do odpadového hospodárstva, čo napomôže splniť environmentálne požiadavky Európskej únie. Aktivity oblasti majú prispieť aj k ochrane a obnove biologickej diverzity, podporu industriálneho prechodu smerom k hospodárstvu orientovanému na racionálne využívanie zdrojov a podpora zeleného rastu.

7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach nebude mať negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by presiahli hranice kraja, práve naopak sa predpokladá nezhoršovanie, resp. zlepšenie situácie hlavne, čo sa týka znečisťovania ovzdušia z mobilných zdrojov, produkcie hluku a vibrácií, čo bude mať

pozitívny vplyv aj na zdravie obyvateľov. Ide o oblasť zameranú na posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia uzlov s infraštruktúrou TEN-T, rozvoj a obnovu interoperabilného železničného systému vysokej kvality vrátane modernizácie železničných staníc.

8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily. V oblasti sa neočakávajú negatívne vplyvy na životné prostredie presahujúce hranice kraja. Aktivity sú zamerané na rozvoj služieb v celoživotnom vzdelávaní, podporu zdravšieho pracovného života a ďalšie. Je potrebné poznamenať, že tieto aktivity majú mať skôr pozitívne vplyvy na územie kraja a popri prípade aj na jeho okolie.

9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe. Oblasť, ktorej cieľom je skvalitňovanie zdravotnícku a sociálnu infraštruktúru, zlepšiť prístup k špecializovaným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a podpora kultúrnych aktivít a kultúrnych projektov. V tejto oblasti nebudú mať navrhované aktivity negatívny dopad na životné prostredie a zdravie ľudí presahujúci hranice kraja, ale aj na úrovni kraja.

10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania. Oblasť v ktorej sa neočakávajú negatívne vplyvy na životné prostredie ani zdravie obyvateľstva presahujúce hranice kraja, resp. územie kraja. Oblasť je zameraná najmä na ďalšie postupné skvalitňovanie vzdelania, rozvoj celoživotného vzdelania najmä zo zameraním na trh práce.

11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy. Oblasť, ktorej aktivity sú zamerané na skvalitnenie verejnej správy a verejných služieb a na budovanie kapacít nositeľov politik zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politik a sektorových a územných stratégií za účelom prípravy a realizácie reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Tieto aktivity nebudú mať cezhraničné vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Je potrebné poznamenať, že opatrenia navrhované v PHSR majú za úlohu skvalitniť úroveň životného prostredia a zdravia na území Bratislavského kraja.

Z hľadiska priestorové pôsobenia vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva možno vzhľadom k charakteru posudzovaného strategického dokumentu konštatovať, že väčšina plánovaných aktivít v rámci PHSR má indikatívny charakter a nie je možné ich premietnuť do konkrétneho známeho presne vyšpecifikovaného priestoru (územia resp. lokality), ktorý by bol zadaný a mohol by byť hodnotený.

Za aktivity podporované prioritne v Bratislave možno považovať:

- Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora vzniku inkubátorov, technologických a kompetenčných centier, vedeckých parkov, najmä európskeho záujmu,
- Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojení a synergií medzi podnikmi a vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosi technológií najmä v oblastiach materiálov, IKT a biotechnológií,

- Vytváranie sietí, spin-offs / start-ups, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií,
- Podpora kreatívnych centier, kultúrneho a kreatívneho priemyslu, sociálnej inovácie a demonštračných činností a propagácia výsledkov výskumu a inovácií,
- Integrované IKT riešenie pre "inteligentné mestá", informácie pre spotrebiteľov a posilnenie ich postavenia,
- Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem, vrátane podnikateľských inkubátorov,
- Podpora výroby a distribúcie obnoviteľných zdrojov energie,
- Podpora investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy s cieľom znižovania zraniteľnosti ekosystémov a zvýšenia ich odolnosti,
- Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vývoj systémov zvládania katastrof,
- Vypracovanie stratégií a akčných plánov pre prispôsobenie sa zmene klímy a plánov na predchádzanie rizikám a ich riadenie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a na budovanie vedomostnej základne a kapacít na získavanie údajov pozorovaním, ako aj mechanizmov na výmenu informácií.

Za aktivity podporované prioritne v terciárnych centrách možno považovať:

- Vytváranie sietí, spin-offs / start-ups, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií,
- Podpora kreatívnych centier, kultúrneho a kreatívneho priemyslu, sociálnej inovácie a demonštračných činností a propagácia výsledkov výskumu a inovácií,
- Integrované IKT riešenie pre "inteligentné mestá", informácie pre spotrebiteľov a posilnenie ich postavenia,
- Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem, vrátane podnikateľských inkubátorov,
- Podpora výroby a distribúcie obnoviteľných zdrojov energie,
- Podpora investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy s cieľom znižovania zraniteľnosti ekosystémov a zvýšenia ich odolnosti,
- Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vývoj systémov zvládania katastrof,
- Vypracovanie stratégií a akčných plánov pre prispôsobenie sa zmene klímy a plánov na predchádzanie rizikám a ich riadenie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a na budovanie vedomostnej základne a kapacít na získavanie údajov pozorovaním, ako aj mechanizmov na výmenu informácií.

Aktivity podporované prioritne v ostatných obciach možno považovať:

- Rozvoj podnikov, podnikateľských zručností a podnikania v poľnohospodárskom sektore a v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry v záujme zvýšenia ich konkurencieschopnosti, životaschopnosti a udržateľnosti.

Všeobecne možno konštatovať, že realizáciou opatrení v premietnutí cez príslušné k nim priradené rámcové aktivity uvedené v PHSR nedôjde ku žiadnemu významnému negatívnemu ovplyvneniu životného prostredia a zdravia. Všetky aktivity, ktoré by mohli mať nejaký dopad na zložky životného prostredia, resp. i zdravie podliehajú povoľovaniu podľa osobitných predpisov. Navrhovaný strategický dokument je svojou stanovenou stratégiou k životnému prostrediu a zlepšeniu zdravia prostredníctvom už svojej vízie, cieľov, opatrení a rámcových aktivít maximálne zameraný i na environmentálne ciele vrátane cieľov zdravotných a to v intenciách trvalo udržateľného rozvoja. Implementáciou a schválením PHSR prostredníctvom naplnenia jeho priorít, špecifických cieľov, opatrení a rámcových aktivít, ktoré majú presne špecifikované väzby na zlepšenie environmentálneho stavu jednotlivých zložiek územia kraja a pri naplnení požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov sa predpokladá vo všeobecnosti pozitívny vplyv navrhovaného strategického dokumentu na zlepšenie stavu životného prostredia i zdravia na území Bratislavského kraja.

Hodnotenie vplyvu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva podľa jednotlivých opatrení a navrhovaných aktivít je uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Opatrenie 1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií – návrh aktivít			
<i>1.1 Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora vzniku inkubátorov, technologických a kompetenčných centier, vedeckých parkov, najmä európskeho záujmu</i>	<i>1.2 - Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, podpora transferu výsledkov inovačného procesu do praxe, tvorba prepojení a synergii medzi podnikmi a vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií najmä v oblastiach materiálov, IKT a biotechnológií</i>	<i>1.3 Vytváranie sietí, spin-offs / start-ups, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách, testovanie inovácií a šírenie všestranne využiteľných technológií</i>	<i>1.4 Podpora inovatívnych prístupov vo sfére služieb, kreatívnych centier, kultúrneho a kreatívneho priemyslu, sociálnej inovácie a demonštračných činností a propagácia výsledkov výskumu, inovácií a podpora poradenských služieb pre podniky v oblasti výskumu a inovácií</i>
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie	Poznámka/Opatrenia
<i>minimálny, negatívny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (riziko aplikácie nových poznatkov v praxi)</i>	<i>minimálny, negatívny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (riziko aplikácie nových poznatkov v praxi)</i>	<i>minimálny, negatívny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (riziko aplikácie nových poznatkov v praxi)</i>	<i>Dôsledná analýza možných vplyvov inovatívnych technológií na životné prostredie a zdravie obyvateľstva na základe dôsledných štúdií a malých aplikácií v praxi, resp. laboratórnom prostredí – riziko nových, neprebádaných potenciálnych vplyvov</i>

Opatrenie 2. Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality – návrh aktivít				
2.1 Rozšírenie používania širokopásmového pripojenia a zavedenie vysokorychlostných sietí a podpora prijatia vznikajúcich technológií a sietí pre digitálne hospodárstvo	2.2 Aplikácie elektronickej verejnej správy (e-Government) s cieľom posilniť inovácie, modernizáciu verejnej správy a prístup k týmto službám zo strany občanov a podnikateľov	2.3 Aplikácie IKT, ktoré prispievajú k riešeniu výziev a príležitostí, ktorým bude spoločnosť čeliť, ako je elektronické zdravotníctvo (e-Health), elektronické vzdelávanie, starnutie obyvateľstva, znižovanie emisií uhlíka, efektívne využívanie zdrojov, vzdelávanie, digitálna integrácia, energetická efektívnosť	2.4 Integrované IKT riešenia pre "inteligentné mestá", informácie pre spotrebiteľov a posilnenie ich postavenia	2.5 Vývoj produktov a služieb IKT, elektronického obchodu a posilnenie dopytu po IKT
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie	Poznámka	Opatrenia
zanedbateľný až žiadny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny	minimálny, pozitívny vplyv, nepriamy, synergický, kumulatívny	žiadny až minimálny pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (riziko aplikácie nových poznatkov v praxi)	najvýznamnejší pozitívny vplyv bude zdravotníckom sektore	

Opatrenie 3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva – návrh aktivít			
3.1 Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem, vrátane podnikateľských inkubátorov	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, ako je kultúrny a kreatívny priemysel, nové formy cestovného ruchu a inovatívne služby odrážajúce nový spoločenský dopyt, alebo produkty a služby súvisiace so starnutím obyvateľstva, so starostlivosťou a so zdravotníctvom, s ekologickými inováciami, nízkouhlikovým hospodárstvom a efektívnym využívaním zdrojov	3.3 Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie	3.4 Rozvoj podnikov, podnikateľských zručností a podnikania v poľnohospodárskom sektore s dôrazom na vinohradníctvo a v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry v záujme zvýšenia ich konkurencieschopnosti, životaschopnosti a udržateľnosti
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie	Poznámka/Opatrenia
žiadny až minimálny, negatívny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (v závislosti od druhu činnosti) s výnimkou aktivity 3.4, kde môže byť významný, negatívny vplyv na pôdu, vodu a biotu, chránené územia, prvky ÚSES	žiadny až minimálny, negatívny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (v závislosti od druhu činnosti) s výnimkou aktivity 3.4, kde môže byť významný, negatívny vplyv z hľadiska produkcie znečisťujúcich látok, zápachu a hluku	žiadny až minimálny, negatívny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny (v závislosti od druhu činnosti) s výnimkou aktivity 3.4, kde môže byť významný, negatívny vplyv	Podpora takých aktivít, ktoré budú situované mimo chránené územia, resp. pri ktorých nedôjde k ovplyvneniu predmetu ich ochrany, resp. k zásahu do biotopov európskeho a národného významu, resp. k usmrteniu alebo vyrušovaniu druhov európskeho a národného významu a ktoré by nemohli negatívne pôsobiť na dotknuté obyvateľstvo a využívanie územia

Opatrenie 4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch – návrh aktivít		
<i>4.1 Podpora výroby a distribúcie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie</i>	<i>4.2 Podpora energetickej efektívnosti, využitia energie z obnoviteľných zdrojov pre vykurovanie a chladenie vo verejných budovách, v sektore bývania a podnikoch</i>	<i>4.3 Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia</i>
<i>4.4 Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení</i>	<i>4.5 Podpora využitia vysokoúčinnnej kogenerácie tepla a elektriny založenej na dopyte po využiteľnom teple</i>	<i>4.6 Integrované nízkouhlíkové stratégie a akčné plány týkajúce sa udržateľných energií pre mestské oblasti vrátane systémov verejného osvetlenia a inteligentných energetických sietí</i>
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie
<i>4.1, 4.5 – minimálny až významný, negatívny, pozitívny, priamy, synergický, kumulatívny (v závislosti od druhu a umiestnenia) 4.2, 4.3 – pozitívny minimálny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny 4.4, 4.6 – minimálny až významný, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>4.1, 4.5 – minimálny až významný, negatívny, pozitívny, priamy, synergický, kumulatívny (v závislosti od druhu a umiestnenia) 4.2, 4.3 – pozitívny minimálny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny 4.4, 4.6 – minimálny až významný, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>4.1, 4.5 – minimálny až významný, negatívny, pozitívny, priamy, synergický, kumulatívny (v závislosti od druhu a umiestnenia) 4.2, 4.3 – pozitívny minimálny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny 4.4, 4.6 – minimálny až významný, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny</i>
Poznámka/Opatrenia	<i>Dôsledné zhodnotenie vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov</i>	-

Opatrenie 5. Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia – návrh aktivít			
<i>5.1 Podpora investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy s cieľom znižovania zraniteľnosti ekosystémov a zvýšenia ich odolnosti, predchádzania rizík a ich riadenia vrátane ochrany zdravia ľudí a znižovania budúceho tlaku na vodný zdroj</i>	<i>5.2 Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vývoj systémov zvládania katastrof</i>	<i>5.3 Vypracovanie stratégií a akčných plánov pre prispôsobenie sa zmene klímy a plánov na predchádzanie rizikám a ich riadenie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a na budovanie vedomostnej základne a kapacít na získavanie údajov pozorovaním, ako aj mechanizmov na výmenu informácií</i>	<i>5.4 Investície do protipovodňovej ochrany, predchádzania škodám na zastavanom prostredí a inej infraštruktúre a zvyšovaní ich odolnosti</i>
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie	Poznámka/Opatrenia
<i>žiadny až minimálny pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny s výnimkou aktivity 5.4, kde môže byť významný, negatívny alebo pozitívny vplyv na pôdu, biotu, chránené územia, prvky ÚSES, zastavané územia, využitie územia</i>	<i>žiadny až minimálny pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny s výnimkou aktivity 5.4, kde môže byť významný pozitívny vplyv</i>	<i>žiadny až minimálny, pozitívny, nepriamy, synergický, kumulatívny s výnimkou aktivity 5.4, kde môže byť významný, negatívny alebo pozitívny vplyv</i>	<i>Podpora takých aktivít, ktoré budú situované mimo chránené územia, resp. pri ktorých nedôjde k ovplyvneniu predmetu ich ochrany, resp. k zásahu do biotopov európskeho a národného významu, resp. k usmrteniu alebo vyrušovaniu druhov európskeho a národného významu</i>

Opatrenie 6. Ochrana životného prostredia a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov – návrh aktivít		
<i>6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu, recyklácie a vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ, osveta obyvateľov s cieľom predchádzania vzniku a separácie odpadu</i>	<i>6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva, využitie kultúrnej infraštruktúry územia a zabezpečenie dostupnosti, investície do diverzifikácie miestnych hospodárstiev prostredníctvom ochrany a zhodnocovania kultúrneho dedičstva a krajiny</i>	<i>6.3 Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a podpora ekosystémových služieb vrátane NATURA 2000 a zelených infraštruktúru</i>
<i>6.4 Podpora inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov v sektore odpadu, vodného hospodárstva, ochrany pôd a zníženie miery znečistenia ovzdušia</i>	<i>6.5 Podpora industriálneho prechodu smerom k hospodárstvu orientovanému na racionálne využívanie zdrojov a podpora zeleného rastu</i>	<i>6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí, okrem iného prostredníctvom udržateľnej mestskej kanalizácie, opatrení na obnovu priepustnosti pôdy, obnovy kontaminovaných miest (environmentálnych záťaží, regenerácia opustených priemyselných lokalít, obnovy kultúrnej infraštruktúry a zníženie miery znečistenia ovzdušia) a obnovy kultúrnej infraštruktúry</i>
<i>6.7 Investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou, predovšetkým do programov modernizácie alebo nahradzania vozových parkov, systémov stimulov pre čistejšiu dopravu, kvalitnejšej infraštruktúry verejnej hromadnej dopravy a podpory alternatívnych foriem dopravy</i>	Vplyv na životné prostredie	Celkové hodnotenie
	<i>minimálny až významný, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>minimálny až významný, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>
	Vplyv na zdravie obyvateľstva	
	<i>minimálny až významný, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	

Opatrenie 7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach – návrh aktivít			
<i>7.1 Podpora multimodálneho jednotného európskeho dopravného priestoru pomocou investícií do transeurópskej dopravnej siete (TEN-T)</i>	<i>7.2 Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T</i>	<i>7.3 Rozvoj a obnova interoperabilného železničného systému vysokej kvality vrátane modernizácie železničných staníc</i>	<i>7.4 Rozvoj inteligentnej distribúcie plynu a elektriny a systémov ich skladovania a prepravy / prenosu</i>
<i>7.5 Rozvoj integrovanej, udržateľnej, ekologickej a dostupnej mestskej mobility, najmä prostredníctvom udržateľnej mestskej dopravy, vrátane uľahčenia využívania verejnej dopravy, cyklistiky a chôdze, vnútrozemskej vodnej dopravy a multimodálnych liniek</i>	<i>7.6 Odstránenie prekážok vo vnútrozemských vodných cestách pri súčasnej minimalizácii zásadných úprav koryt riek a podpora investícií, ktoré zabezpečia, aby boli plavidlá šetrnejšie k životnému prostrediu, ako aj investícií do riečnych informačných systémov</i>	<i>7.7 Zavádzanie a rozvoj inteligentných dopravných systémov</i>	<i>7.8 Investície do čerpacej a nabíjacej infraštruktúry pre nové vozidlá určené pre mestskú dopravu neproduktujúce emisie uhlíka</i>
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie	Poznámka/Opatrenia
<i>minimálny až významný, pozitívny, negatívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny na pôdu, vodu, ovzdušie, biotu, chránené územia, prvky ÚSES, zastavané územia, využitie územia, obyvateľstvo, infraštruktúru</i>	<i>minimálny až významný, pozitívny, negatívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny, hľadiska hluku, vibrácií, znečistenia ovzdušia</i>	<i>minimálny až významný, pozitívny, negatívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>Minimalizácia záberu pôdy, vypracovanie vibroakustických a rozptylových štúdií, vykonanie činností na minimalizáciu vzniku havárie</i>

Opatrenie 8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily – návrh aktivít			
8.1 Podpora zamestnanosti starších pracovníkov a ich účasti na programoch celoživotného vzdelávania s cieľom uľahčiť aktívne a zdravé starnutie	8.2 Rozvoj podnikateľských inkubátorov a investičnej podpory pre rozvoj samostatnej zárobkovej činnosti, podnikania a zakladania podnikov, najmä v oblastiach, ktoré ponúkajú nové zdroje rastu, ako je ekologické hospodárstvo, udržateľný cestovný ruch (vrátane striebornej ekonomiky) a zdravotnícke a sociálne služby	8.3 Vytváranie nových malých podnikov a podpora ďalších foriem tvorby pracovných miest vo vidieckych oblastiach, najmä prostredníctvom pomoci pre začatie podnikania pre mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach s dôrazom na rozvoj agroturizmu	8.4 Rozvoj služieb v oblasti celoživotného poradenstva a celoživotného vzdelávania v záujme uľahčenia zmien v kariére
8.5 Spolupráca pri ponúkaní služieb zamestnávateľom a vytváranie partnerstiev so vzdelávacími inštitúciami a ďalšími službami zamestnanosti s cieľom zabezpečiť flexibilné, preventívne a efektívne poskytovanie služieb	8.6 Predlžovanie zdravšieho pracovného života prostredníctvom navrhovania a vykonávania opatrení na podporu zdravého životného štýlu a riešenie rizikových faktorov ohrozujúcich zdravie, ako je fyzická nečinnosť, fajčenie, škodlivé návyky konzumácie alkoholu	8.7 Rozvoj politík v rovnosti medzi mužmi a ženami a oblasti rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, okrem iného prostredníctvom podpory opätovného začlenenia osôb starajúcich sa o deti, mimoškolskej starostlivosti, alebo starostlivosť o závislé osoby vrátane starších	
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie	Poznámka/Opatrenia
minimálny až významný, pozitívny, negatívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny na pôdu, vodu, ovzdušie, biotu, chránené územia, prvky ÚSES, zastavané územia, využitie územia, obyvateľstvo, infraštruktúru	minimálny až významný, pozitívny, negatívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny, hľadiska hluku, vibrácií, znečistenia ovzdušia	minimálny až významný, pozitívny, negatívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny	Minimalizácia záberu pôdy, vypracovanie vibroakustických a rozptylových štúdií, vykonanie činností na minimalizáciu vzniku havárie

Opatrenie 9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe – návrh aktivít		
9.1 Cílené investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry s cieľom podporovať prechod z inštitucionálnej starostlivosti ku starostlivosti na komunitnej báze, ktoré rozširujú prístup k nezávislému životu v rámci komunity s kvalitnými službami	9.2 Podpora sociálnych podnikov a aktívne začlenenie a integrácia marginalizovaných komunit, najmä s ohľadom na zlepšenie schopnosti zamestnať sa	9.3 Boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie
9.4 Zlepšenie prístupu k špecializovaným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a sociálnych služieb všeobecného záujmu a posilnenie sociálnych služieb terénneho a ambulantného charakteru	9.5 Podpora stratégií integrovaného miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom prostredníctvom miestnych pracovných skupín a prípravy, realizácie a oživenia miestnych stratégií, ako je sociálne začleňovanie a materiálna a hospodárska obnova mestských a vidieckych spoločenstiev	9.6 Podpora kultúrnych aktivít, kultúrnych projektov, organizácií a jednotlivcov a podpora angažovanosti občanov v oblasti kultúry, sebarealizácie jednotlivca a rozvoj tvorivosti
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie
žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny	žiadny až významný, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny	žiadny až významný, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny

Opatrenie 10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania – návrh aktivít		
<i>10.1 Investície do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom modernizácie vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry</i>	<i>10.2 Podpora prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelaniu</i>	<i>10.3 Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovanie významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane zlepšenia kvality odborného vzdelávania a tréningu a vytvorenie a rozvoj vzdelávania vo vzťahu ku konkrétnej práci a učňovským schémam, ako napr. duálne vzdelávanie a podnecovanie podnikov k tomu, aby prijímali viac štážistov</i>
<i>10.4 Rozvoj schopností učiteľov, škooliteľov, vedúcich škôl a ich zamestnancov, zavedenie systémov zabezpečenia a monitorovania kvality, rozvoj vzdelávacieho obsahu vrátane využívania IKT, podnikateľského minima, rozvoj kreatívnych zručností a boj proti rodovým stereotypom v rámci vzdelávania a odbornej prípravy</i>	<i>10.5 Investície do rozvoja nových metód učenia a rozvoja a zavádzania inovatívnych technológií vrátane otvorených vzdelávacích zdrojov v záujme zabezpečenia kvalitného obsahu vzdelávania (zvyšovania prierezových spôsobilostí pracovnej sily, ako sú jazyky, digitálna kompetencia, podnikavosť a neformálneho vzdelávania) vrátane odbornej prípravy a budovania kapacít pre učiteľov a výskumných pracovníkov</i>	<i>10.6 Podpora zvyšovania relevantnosti a kvality programov vysokoškolského vzdelávania z hľadiska potrieb trhu práce, a to aj prostredníctvom podpory riešenia problémov, kreativity a rozvoja podnikateľských zručností a prostredníctvom rozvoja a posilňovania partnerstiev medzi sektorom vysokoškolského vzdelávania, podnikateľským sektorom a výskumným sektorom</i>
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie
<i>žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>

Opatrenie č. 11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy – návrh aktivít		
<i>11.1 Investície do inštitucionálnych kapacít a do efektivity verejnej správy a verejných služieb s ohľadom na reformy, lepšiu reguláciu a dobrú správu</i>	<i>11.2 Budovanie kapacít nositeľov politik zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politik a sektorových a územných stratégií za účelom prípravy a realizácie reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni</i>	
Vplyv na životné prostredie	Vplyv na zdravie obyvateľstva	Celkové hodnotenie
<i>žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>	<i>žiadny až minimálny, pozitívny, priamy a nepriamy, synergický, kumulatívny</i>

Pri spracovaní PHSR bolo rešpektované znenie viacerých dokumentov a stratégií národného ale aj medzinárodného významu. Išlo aj o Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, princípy Agendy 21, ktoré boli do PHSR premietnuté. Hodnotenie Programu vo vzťahu k cieľom udržateľného rozvoja definovaným v Národnej stratégii trvalo udržateľného rozvoja uvádza nasledovná tabuľka.

Princíp	Kritérium	Opatrenie a aktivita s dominantným významom pri napĺňaní kritéria
Princíp podpory rozvoja ľudských zdrojov	zabezpečenie ochrany zdravia ľudí,	2.3, 3.2, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.6, 5.2, 5.4, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 7.5, 8.6, 9.1, 9.4,
	zabezpečenie optimálneho rozvoja ľudských zdrojov;	1.1, 1.2, 1.3, 2.2, 2.3, 3, 8, 9, 10
Ekologický princíp	zachovanie a podpora biodiverzity, vitality a odolnosti ekosystémov,	6.3
	optimalizácia priestorového usporiadania a funkčného využívania krajiny zabezpečenie jej územného systému ekologickej stability,	6.3
	zachovanie a podpora život zabezpečujúcich systémov,	6.3,
	zachovanie vysokej kvality zložiek životného prostredia - minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie	6.3, 6.4, 6.5, 6.7, 7.3, 7.5, 7.7, 7.8
	minimalizácia využívania neobnoviteľných zdrojov a prednostné využívanie obnoviteľných zdrojov, avšak v medziach ich	4, 6.1, 6.5

	reprodukčných schopností;	
Princíp autoregulačného a sebahodnotiaceho vývoja	Odhaľovanie a využívanie prírodných a antropicky simulovaných autoregulačných a sebahodnotiacich prírodných mechanizmov,	1, 4, 6.5
	podpora uzavretých cyklov výroby a spotreby;	1
Efektívny princíp	zachovanie optimálnych látkovo-energetických cyklov	1, 4, 5.1, 6.1, 6.4, 6.5, 7.4, 7.8
	minimalizácia surovínových a energetických vstupov,	1, 4, 5.1, 6.1, 6.4, 6.5, 6.7, 7.3, 7.4, 7.8
	redukcia množstva výstupov a minimalizácia strát,	1, 4, 6.1, 6.4, 6.5, 7.4
	zavádzanie a podpora nástrojov environmentálnej ekonomiky;	1, 4, 6.4
Princíp rozumnej dostatočnosti	rozumné a šetrné využívanie zdrojov a ich ochrana,	1, 4, 5.1, 6.1, 6.4, 6.5, 6.7, 7.3, 7.4, 7.8
	podpora vhodných foriem samozásobovania;	1, 4
Princíp preventívnej opatrnosti a predvídavosti	uprednostňovanie preventívnych opatrení pred odstraňovaním nežiadúcich následkov činností,	1, 4, 5, 6.1, 6.4
	rešpektovanie možných rizík (vrátane neoverených);	1, 4, 5, 6.1, 6.4
Princíp rešpektovania potrieb a práv budúcich generácií	zachovanie možností využívania existujúcich zdrojov aj pre budúce generácie	4, 6.1, 6.5
	zachovanie rovnakých práv budúcich generácií;	4, 6.1, 6.5
Princíp vnútrogeneračnej, medzigeneračnej a globálnej rovnosti práv obyvateľov Zeme	zabezpečenie ľudských práv vo všetkých smeroch a systémoch,	8.7, 9.3
	zabezpečenie národnostnej, rasovej a inej rovnosti,	8.7, 9.3
	zabezpečenie práv ostatných živých bytostí;	6.3
Princíp kultúrnej a spoločenskej integrity	preferovanie rozvoja na báze vnútorného rozvojového potenciálu namiesto mechanicky importovaného rozvoja,	6.2, 9.5
	zachovanie a obnova pozitívnych hodnôt krajiny, sociálnej a kultúrnej identity,	6.2, 9.5
	podpora miestneho koloritu, ľudovej kultúry a duchovnej atmosféry,	6.2, 9.5
	oživenie tradičných aktivít s citlivým využitím moderných technológií	9.5
	podpora spontánnych foriem pomoci, resp. svojpomoci	9.5
Princíp nenásilia	uplatňovanie mierových a konsenzuálnych metód riadenia,	vo všetkých opatreniach a aktivitách
	nepoužívanie akýchkoľvek foriem násilia	

Princíp emancipácie a participácie	presadzovanie primeranej miery decentralizácie a uplatňovania príslušníkov daného spoločenstva	2.1, 2.2
	tvorba pracovných príležitostí a umožnenie prístupu k verejným statkom a službám,	8, 11
	účasť obyvateľov obcí na rozhodovaní a posilnenie verejnej kontroly;	2.1, 2.2
Princíp solidarity	uplatňovanie tolerancie a porozumenia,	9
	podpora vzájomnej pomoci a spoluzodpovednosti	9
Princíp subsidiarity	prenášanie kompetencií na najnižšiu možnú hierarchickú úroveň ich realizácie a približovanie ich výkonu k občanovi,	11
Princíp prijateľných chýb	uprednostňovanie prístupov umožňujúcich návrat k východiskovému stavu - minimalizácia nevratných zmien s ťažko predvídateľnými dôsledkami	11
	bezodkladné zverejňovanie chýb a omylov, ako aj ich bezprostredné odstraňovanie, resp. zmierňovanie;	11
Princíp optimalizácie	cielené riadenie a zosúladzovanie všetkých činností so smerom k rovnováhe, odstraňovanie nežiadúcich následkov, zdrojov nestability a rizík,	9, 11
	hľadanie a podpora verejnoprospešných činností s viacsmernými kladnými vplyvmi	9, 11
Princíp sociálne, eticky a environmentálne priaznivého hospodárenia, rozhodovania, riadenia a správania	uplatňovanie všetkých vyššie uvedených 15 princípov v synergickom pôsobení politických, právnych, ekonomických, organizačných, výchovno-vzdelávacích a iných nástrojov pri podpore hodnotových orientácií, tvorbe kultúry a určovaní hodnôt, ako aj a pri vzniku, činnosti a budovaní príslušných inštitúcií.	PHSR

Na základe uvedenej tabuľky možno konštatovať, že navrhované opatrenia a aktivity PHSR dávajú predpoklady a vytvárajú podmienky pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja.

Celkovo možno konštatovať, že schválenie návrhu strategického dokumentu nebude mať významné negatívne vplyvy na cezhraničnej, národnej, regionálnej ani lokálnej úrovni na horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy, pôdu, miestnu klímu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody, hlukovú situáciu a ďalšie fyzikálne a biologické charakteristiky (ako napr. vibrácie, žiarenie rádioaktívne a elektromagnetické, svetlotechnické podmienky, teplo a zápach), na genofond, biodiverzitu, biotu, ekologickú stabilitu, chránené stromy, chránené územia podľa zákona o ochrane prírody, krajinu, jej štruktúru, využívanie a scenériu, územný systém ekologickej stability, obyvateľstvo a jeho zdravie, odpadové hospodárstvo, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života a ich zraniteľnosť, na urbánny komplex a

využívanie zeme, na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, štruktúru sídiel, architektúru, budovy, na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy, na poľnohospodársku a priemyselnú výrobu, lesné hospodárstvo, dopravu, stavby, činnosti, infraštruktúru, služby, rekreáciu a cestovný ruch.

Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie predstavuje syntézu pomerného zastúpenia analyzovaných vplyvov činností na obyvateľstvo, živú a neživú prírodu, krajinu a hospodárske využívanie prostredia. Z hodnotenia jednotlivých vplyvov a z ich vzájomného spolupôsobenia sa nepredpokladajú významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenia, ktoré by mali za následok významné zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov na cezhraničnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, pokiaľ budú splnené požiadavky uvedené v časti VI. ZÁVERY tohto záverečného stanoviska.

Ostatné možné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie sú popísané v oznámení, správe o hodnotení strategického dokumentu, odbornom posudku a tiež v samotnom návrhu strategického dokumentu.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Možno konštatovať, že schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou alebo dokumentom významný vplyv na územie sústavy chránených území.

VI. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania.

Na základe výsledku procesu hodnotenia vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväzil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich a pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním sa najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného návrhu strategického dokumentu, stanovísk k oznámeniu a správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledku verejného prerokovania, výsledku odborného posudku a konzultácií a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

schválenie strategického dokumentu „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020**“ za podmienky dodržania podmienok uvedených v časti VI. ZÁVERY, bode č. 3. Odporúčania na prepracovanie,

dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu. tohto záverečného stanoviska, realizovania dôsledného monitoringu podľa bodu č. 5. Návrh monitoringu. tohto záverečného stanoviska a za dodržania podmienky, že ak jednotlivé činnosti, resp. strategické dokumenty realizované podľa navrhovaného strategického dokumentu budú podliehať procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona, bude potrebné pred ich povolením, resp. schválením podľa osobitných predpisov vykonať ich posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa zákona.

2. Odporúčaný variant.

Navrhovaný strategický dokument je vypracovaný v jednom variante, pričom navrhovaný variant je environmentálne prijateľný za predpokladu úpravy návrhu strategického dokumentu podľa časti VI. ZÁVERY, bodu č. 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto záverečného stanoviska a realizovania dôsledného monitoringu podľa bodu č. 5. Návrh monitoringu. tohto záverečného stanoviska a je ho možné odporučiť.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

Z výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, oznámenia, stanoviská k oznámeniu, určeného rozsahu hodnotenia pre správu o hodnotení strategického dokumentu, správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, verejného prerokovania, odborného posudku a konzultácií vyplýva, že je potrebné upraviť navrhovaný strategický dokument podľa nasledovných odporúčaní:

Všeobecné:

- Pri príprave, schvaľovaní a následnej realizácii PHSR zohľadniť a dodržiavať základné princípy a kritériá trvalo udržateľného rozvoja.
- Strategické dokumenty lokálneho rozvoja vyplývajúce z rozpracovania regionálnej stratégie na nižšiu úroveň podrobiť strategickému environmentálnemu hodnoteniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom je potrebné zabezpečiť posudzovanie vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych projektov, resp. strategických dokumentov, ak podliehajú dikcii uvedeného zákona a to tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov a strategických dokumentov.
- Pri rozhodovaní o výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov a zároveň vyváženosť lokálnych, regionálnych a celonárodných prínosov projektu, resp. stratégie.
- Pri výbere projektov, resp. stratégií uplatniť kritériá rešpektujúce chránené územia (vrátane územia NATURA 2000 a chránené druhy fauny, flóry a ich biotopy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pričom preferovať také činnosti, ktoré budú situované mimo týchto území a nebudú mať na ne vplyv (s výnimkou takých činností ktoré nie sú v rozpore s predmetom ochrany a majú zabezpečiť adekvátny manažment územia z pohľadu ochrany prírody a krajiny).

- Pri výbere projektov osobitnú pozornosť venovať hodnoteniu ich vplyvov na zdravie a kvalitu života dotknutého obyvateľstva.
- Odporúča sa doplniť sumár PHSR schválených na lokálnej úrovni s obdobiami, na ktoré sú platné a to hlavne vo vzťahu k § 18 ods. 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a vplyv podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj regiónu.
- Pomerne rozsiahla Textová príloha – Analytická časť a analytická časť Analyticko-strategickej časti sú vo veľkej miere identické a z hľadiska konštatovaní a argumentácií podobné, resp. zbytočne duplicitné, pričom uvedenú duplicitu by bolo vhodné vo finálnom znení PHSR odstrániť.
- Pri merateľných ukazovateľoch uviesť súčasnú hodnotu a cieľovú.
- Dodržať osnovu PHSR podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.
- Pridať strategický cieľ „Zlepšenie kvality životného prostredia“.

Analytická časť:

- Aktualizovať údaje na najnovšie dostupné za rok minimálne 2011 (ak sú k dispozícii) a používať celé znenia všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Doplniť informácie z hľadiska medzinárodných súvislostí, resp. medzinárodnej spolupráce a medzinárodného porovnania.
- Upraviť názvy kapitol, aby presnejšie korelovali s obsahom.
- Dopracovať finančnú analýzu.
- Dopracovať informácie o kultúre, kultúrnych zariadeniach a kultúrnych podujatiach.
- Dopracovať kapitolu týkajúcu sa pamiatkovej starostlivosti o tie najvýznamnejšie z regionálneho, národného, resp. medzinárodného aspektu.
- Dopracovať informáciu, kde je možné nájsť informácie o environmentálnych záťažiach na území kraja.
- Doplniť a rozpracovať ukazovatele v oblasti športu, rekreácie a turistiky.
- Upraviť text popisujúci prípravu PHSR s reálnou situáciou časového rámca schvaľovania navrhovaného strategického dokumentu a úkonmi s tým spojenými.
- Doplniť prílohu č. 22 „Doplnok navrhovaných území európskeho významu“.
- Z popisu maloplošných chránených území vyňať Chránený areál Kochova záhrada.
- Z hľadiska hlukových pomerov by bolo vhodné doplniť grafické znázornenie, výstup zo Strategickej hlukovej mapy bratislavskej aglomerácie.
- Z hľadiska ochrany vôd by bolo vhodné doplniť informácie o Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov.
- Opraviť neaktuálne a nepresné údaje o prevádzkovateľovi skládky odpadov v Senci (prevádzkovateľom je spoločnosť AVE Bratislava s. r. o.) a o ČOV Senec z hľadiska je kapacitnej nedostatočnosti a havarijného stavu.
- Doplniť limity rozvoja územia vyššieho územného celku, definovať podmienky udržateľného rozvoja vyššieho územného celku.
- Doplniť trendy vývoja pre priestorovú štruktúru, ľudské zdroje, infraštruktúru a vybavenosť územia, hospodársku štruktúru, prírodné zdroje a finančnú analýzu.
- Lepšie rozpracovať súvislosť medzi SWOT analýzou a trendmi vývoja jednotlivých kapitol analytickej časti.

Strategická časť:

- Doplniť východiskové predpoklady realizácie stratégie.
- Globálny cieľ programu charakterizovať vzhľadom ku stratégii Európa 2020, pričom bližšie charakterizovať inteligentný rast a udržateľný rozvoj.
- Dopracovať prioritné oblasti a finančnú analýzu.

Programová časť:

- Dopracovať integračné nástroje pre implementáciu územných stratégií.
- V rámci Zoznamu opatrení a aktivít uvádzať strategický cieľ, názov opatrenia a názov aktivity a jej popis a popísať špecifické cieľové územia a doplniť zdroje financovania.
- Priradiť k jednotlivým merateľným ukazovateľom Prioritné oblasti Strategickej časti (Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky).
- Zvážiť spájanie jednotlivých aktivít v rámci jednotlivých opatrení (napr. 2.3 a 2.4, 4.4 a 4.6, 5.2 a 5.4, 7.5 a 7.6, 8.1 a 8.4, 9.1 a 9.4).
- Do aktivít týkajúcich sa dopravy zahrnúť aj podporu rozvoja integrovanej dopravy a s ňou súvisiacou infraštruktúrou.
- Dopracovať inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR a akčných programov.
- Dopracovať finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít.
- Dopracovať systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona na základe oznámenia, stanovísk k oznámeniu, určeného rozsahu hodnotenia, správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, verejného prerokovania, odborného posudku a konzultácií.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona a pri odporúčaní návrhu strategického dokumentu sa brali do úvahy environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy na cezhraničnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ako aj vplyvy na horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy, pôdu, miestnu klímu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody, hlukovú situáciu a ďalšie fyzikálne a biologické charakteristiky (napr. vibrácie, žiarenie rádioaktívne a elektromagnetické, svetlotechnické podmienky, teplo a zápach), na genofond, biodiverzitu, biotu, ekologickú stabilitu, chránené stromy, na chránené územia podľa zákona o ochrane prírody, krajinu, jej štruktúru, využívanie a scenériu krajiny, územný systém ekologickej stability, obyvateľstvo a jeho zdravie, odpadové hospodárstvo, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života a ich zraniteľnosť, na urbánny komplex a využívanie zeme, na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, štruktúru sídiel, architektúru, budovy, na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy, na poľnohospodársku a priemyselnú výrobu, lesné hospodárstvo, dopravu, stavby, činnosti, infraštruktúru, služby, rekreáciu a cestovný ruch.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie nebolo príslušnému orgánu doručené žiadne negatívne a iné stanovisko, resp. vyjadrenie, ktoré by znemožňovalo schválenie navrhovaného strategického dokumentu po jeho úprave znenia podľa odporúčaní uvedených v časti VI. ZÁVERY, bode č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu tohto záverečného stanoviska.

Z výsledku procesu posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie, oznámenia, stanovisk k oznámeniu, určeného rozsahu hodnotenia pre správu o hodnotení strategického dokumentu, správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu, verejných prerokovaní, odborného posudku a konzultácií vyplýva, že je potrebné upraviť navrhovaný strategický dokument podľa odporúčaní uvedených v časti VI. ZÁVERY, bode č. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu tohto záverečného stanoviska. Takto prepracovaný strategický dokument je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie.

Za predpokladu akceptovania a realizácie odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu a dôsledným monitoringom je možné minimalizovať prevažnú časť očakávaných, ako i reálne jestvujúcich negatívnych vplyvov schválenia navrhovaného strategického dokumentu a zabezpečiť tak prevahu pozitívnych vplyvov navrhovaného strategického dokumentu.

5. Návrh monitoringu.

Podľa § 16 zákona obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania. Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie spočíva v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov, vyhodnocovaní jeho účinnosti, zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní bezodkladne oznámiť príslušnému orgánu informácie o výsledkoch sledovania a vyhodnocovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, ako aj o zabezpečení povinností vyplývajúcich z predchádzajúceho odseku v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe, pričom príslušný orgán bezodkladne zverejní informácie tieto doručené informácie na webovom sídle MŽP SR.

Nositeľom PHSR je úrad Bratislavského samosprávneho kraja a z toho titulu jednotlivé jeho rozhodovacie a riadiace orgány budú mať rozhodujúce funkcie v jeho riadení a implementácii. Odporúča sa postupovať podľa overenej plánovacej metodiky EÚ, resp. zásad a pravidiel riadenia a implementácie programov financovaných zo štrukturálnych fondov. Predovšetkým to znamená, v súlade s pravidlami strednodobého plánovania, ustanovenie nositeľov programu, resp. pridelenie príslušných strednodobých plánovacích funkcií existujúcim orgánom kraja. Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie stratégie PHSR patria monitorovanie a hodnotenie.

Z hľadiska monitorovania je významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľa PHSR posilnenie postavenia regionálnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Samotná implementácia PHSR sa realizuje prostredníctvom jednotlivých programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území kraja alebo aj prostredníctvom akčných plánov kraja (v kompetenciách regionálnej samosprávy). Práve prostredníctvom implementácie aktivít na lokálnej úrovni (PHSR miestnej samosprávy) je možné zabezpečiť

významnú časť plnenia cieľov stanovených v PHSR kraja. Zároveň je potrebné, aby regionálna samospráva v tomto procese aktívne vystupovala aj vo forme koordinácie spracovania PHSR miesta obcí na jej území ako aj vo forme zabezpečovania a iniciovania vzájomných partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území kraja (mestá, a obce, podnikatelia, mimovládne organizácie). Úlohou regionálnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHSR kraja. Monitorovanie predstavuje činnosť, ktorá sa systematicky zaoberá zberom, triedením, agregovaním a ukladaním relevantných informácií pre potreby hodnotenia a kontroly riadených procesov. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov PHSR a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre Úrad Bratislavského samosprávneho kraja vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHSR a podklady pre rozhodovanie monitorovacieho výboru (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHSR prípadne v Interných manuáloch procedúr zainteresovaných subjektov). V súvislosti s implementáciou PHSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér = poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu). Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHSR ako celku bude zabezpečovať úrad Bratislavského samosprávneho kraja. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHSR a pre prijímanie rozhodnutí úradu Bratislavského samosprávneho kraja a Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Zdrojom monitorovacích ukazovateľov na úrovni opatrení aktivít sú Národná stratégia regionálneho rozvoj a SR – ukazovatele na úrovni NUTS 3, Národné ciele stratégie Európa 2020.

Ciele Programu sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHSR. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHSR. Merateľné ukazovatele PHSR sú nasledovné:

- Prioritná os 1 Veda, výskum a inovácie:
  - Podiel celkových výdavkov na vedu a výskum z celkových výdavkov (v %),
  - Počet/podiel novovzniknutých podnikov v tzv. poznatkovo náročných odvetviach,
  - Citácie na výskumníka (v %, 100 = priemer EÚ),
  - High-tech export (v % na celkovom exporte),
  - Patentové prihlášky na EPÚ,
  - Počet/podiel novovzniknutých podnikov v tzv. poznatkovo náročných odvetviach,
  - Podiel celkových výdavkov na vedu a výskum z celkových výdavkov (v %),
- Prioritná os 2 Ľudské zdroje:
  - Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca podľa výberového zisťovania o štruktúre miezd,
  - Prirodzený prírastok obyvateľstva na 1 000 obyvateľov,

- Saldo sťahovania obyvateľstva na 1 000 obyvateľov,
- Celkový prírastok obyvateľstva na 1 000 obyvateľov,
- Účasť dospelých vo veku 25 až 64 rokov na vzdelávaní a odbornom vzdelávaní (v %),
- Osoby v hmotnej núdzi (v %) pre Slovensko,
- Predčasné ukončenie školskej dochádzky,
- Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie,
- Prioritná os 3 Zamestnanosť:
  - Miera zamestnanosti 15 + podľa VZPS,
  - Miera zamestnanosti mužov podľa VZPS,
  - Miera zamestnanosti žien podľa VZPS,
  - Miera nezamestnanosti podľa VZPS,
  - Miera nezamestnanosti mužov podľa VZPS,
  - Miera nezamestnanosti žien podľa VZPS,
  - Miera dlhodobej nezamestnanosti (VZPS, %),
- Prioritná os 4 Podnikateľské prostredie:
  - Podiel pracujúcich v hospodárstve SR podľa ekonomických činností,
  - Miera špecializácie regiónov,
  - PZI na obyvateľa,
  - Počet podnikateľských subjektov,
  - E-government index,
  - Korupcia (v %),
- Prioritná os 5 Energetika, zmeny klímy a kvalita životného prostredia:
  - Produkcia tuhých emisií (v t),
  - Produkcia oxidu uhoľnatého (v t),
  - Emisie skleníkových plynov mimo ETS (v %, zmena voči roku 2005),
  - Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe (v %),
  - Konečná energetická spotreba (v %, zmena voči priemeru rokov 2001 - 2005),
  - Environmental Performance Index (EPI),
  - Podiel chránených území na celkovej výmere územia Slovenska (v %),
  - Množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa,
  - Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu (%).

Monitorovanie bude začínať na najnižšom stupni, na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2014 – 2020) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná

právnická alebo fyzická osoba).

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie PHSR skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie PHSR vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až po predloženie Záverečnej správy PHSR. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá Úrad Bratislavského samosprávneho kraja Zastupiteľstvu Bratislavského samosprávneho kraja najneskôr do 4 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia.

Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov (stručná informácia o realizovanom projekte, ktorá obsahuje najmä: názov projektu, popis realizovaných aktivít projektu, dátum začiatku a ukončenia realizácie projektu, celkové náklady projektu, informáciu o naplnení stavu merateľných ukazovateľov) realizovaných v rámci príslušného PHSR a priebežné správy o implementovaní PHSR predkladané Zastupiteľstvu Bratislavského samosprávneho kraja. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia Úradu Bratislavského samosprávneho kraja a Zastupiteľstvu Bratislavského samosprávneho kraja pri riadení realizácie PHSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHSR. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia PHSR príslušným monitorovacím výborom a končí 31. 12. 2020. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí Úrad Bratislavského samosprávneho kraja, ktorý ju do 5 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá Zastupiteľstvu Bratislavského samosprávneho kraja. Systém merateľných ukazovateľov predstavuje hlavný zdroj informácií, na ktorých by malo byť hodnotenie založené. Zároveň sú tieto ukazovatele predmetom špecifických hodnotení v rôznych fázach.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Pri príprave a schvaľovaní navrhovaného strategického dokumentu sa musí prihliadať na existenciu aj obsah záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu a najmä na podmienky prijatia strategického dokumentu. Schvaľujúci orgán nemôže bez záverečného stanoviska z posúdenia navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie podľa § 12 zákona schváliť strategický dokument, ktorý je predmetom tohto posudzovania. Schvaľujúci orgán je povinný vziať do úvahy výsledky konzultácií a verejného prerokovania. Navrhovaný strategický dokument nebude mať samostatne alebo v kombinácii s iným dokumentom alebo činnosťou významný vplyv na územie sústavy chránených území.

Na základe výsledku posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu sa preukázalo, že navrhovaný strategický dokument nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany. Ak obstarávateľ nezohľadní pripomienky vyplývajúce zo záverečného stanoviska z posúdenia navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a ak ide o dopracovanie strategického dokumentu, je povinný svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu so záverečným stanoviskom z posúdenia navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu. Obstarávateľ zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnil a zapracoval do tohto návrhu, ako zohľadnil obsah a závery správy o hodnotení, ako zohľadnil dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnej alternatívy strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami. Ak schvaľujúci orgán schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo predložené na posúdenie vplyvov na životné prostredie, v spolupráci s obstarávateľom vypracuje informácie podľa § 15 ods. 5 zákona. Obstarávateľ doručí schválený strategický dokument, ktorému predchádzalo posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona v listinnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát príslušnému orgánu a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom. Následne príslušný orgán zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona na webovom sídle MŽP SR najneskôr do piatich dní od jeho doručenia podľa § 15 ods. 7 zákona.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Zainteresovaná verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením. Medzi zainteresovanú verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov patrí fyzická osoba staršia ako 18 rokov, právnická osoba a občianska iniciatíva. Zainteresovaná verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov má právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákona, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu. V rámci oznámenia o strategickom dokumente bola vymedzená zainteresovaná verejnosť ako obyvatelia Bratislavského samosprávneho kraja a fyzické a právnické osoby, koordinujúce hospodársky a sociálny rozvoj kraja. Počas celého procesu posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie nebolo príslušnému orgánu doručené žiadne písomné stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente, rozsahu hodnotenia strategického dokumentu, správe o hodnotení strategického dokumentu a samotnému návrhu strategického dokumentu, avšak ku správe o hodnotení príslušný orgán obdržal pripomienku ku návrhu strategického dokumentu e-mailom od p. Turanskej, pričom verejnosť sa zúčastnila aj verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia stanoviska.

Obvodný úrad životného prostredia Bratislava
odbor ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja
Mgr. Mária Šavelová

v súčinnosti s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka.

Mgr. Dagmar Boršošová
vedúca odboru
Ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja
Obvodného úradu životného prostredia Bratislava

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska.

V Bratislave, dňa 10. 05. 2013